

*A bibliai ev. ref. egyh. egyesületi hívatása. é'
A 779-1891.*

NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1891. ápril 16—17. napjain

**SZATMÁRHEGYEN TARTOTT
KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.**

SZATMÁRTT,
NYOMATOTT A „SZABADSAJTÓ“ KÖNYVNYOMDÁBAN.

A

NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1891. ápril 16—17. napjain

SZATMÁRHEGYEN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZATMÁRTT,
NYOMATOTT A „SZABADSAJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBAN.

Bencsik István esperes, előbb Császy Bálint majd Lajos György világi tanácsbírák elnöklete alatt jelen voltak:

Balogh István, Soltész János, Gergely Károly, Szél György egyházi, Lajos György, Böszörményi Sándor, gróf Dégenfeld Sándor világi tanácsbírák, Tóth Dániel egyházi, Torday Imre világi aljegyzők. Molnár Lajos, Barkász Albert, Nagy Elek, Bartha Mór, Hajdu Albert, Lugossy Dániel, Sátor Dávid, Szabó József, Kató Béla, Kálmán Sándor, Ferenczy Gyula, Barkász Bálint, Hajdu Zsigmond, Balajthy Károly, Király Gyula, Magos Ferencz, Joó Kálmán, Szentgyörgyi Zsigmond, Györi László, Sarkady Mihály, Papolczy Károly, Nagy Károly rendes, Papolczy Zoltán, Nagy Elek helyettes, Bottyán Pál, Ferenczy Imre segéd lelkészek. Sinka Lajos, Maák Lajos tanítótestületi képviselők. Amacz, Aranyos-Megyes, Apa, Apahegy, Adorján, Batiz, Nagy-Bánya, Erdőd, Homok, N.-Hodos, Hirip, Krassó, Józsefháza, Magosliget, Méhtelek, Ombod, Nagy-Palád, Kis-Palád, Rozsály, Száraz Berek, Sárköz-Ujlak, Udvari, Kis-Peleske, Pettyén képviselői, számos tanító s egyházi ügyeink iránt érdeklődő hitfelek.

Jegyzők: Soltész János, Tóth Dániel, Torday Imre.

Reggeli 9 órakor az Ur házában összesereglett nagy gyülekezet előtt Papolczy Zoltán misztótfalusi helyettes lelkész Luk. X. 27. vers utórésze alapján tartott szép hasonlatokkal, tiszta nyelvezettel és szónoki szabatos előadással lebilincselő egyházi beszédet, tanítván a gyülekezetet, hogy: miért kell felebarátainkat szeretni; majd kérdésbe teszi: szeretjük-e? végül oktat: miként kell a szeretetet gyakorolnunk.

Istenitisztelet után a tágas iskola terembe vonult a közönség a gyűlés megtartására, hol esperes ur — Istenhez emelt buzgó könyörgése után — üdvözölve a szép számban megjelent közgyűlési tagokat és tisztikart, áldást és sikert kívánva a tanácskozásra, a gyűlést megnyitja.

I. sz. Egyházmegyei gondnok ur ö méltósága közgyűlésünkhöz intézett levelében hivatkozva arra, hogy egyfelől hivatali köre, soknemű teendői, főkép majd másfél év óta tartó felettte kinos betegsége miatt, már két év óta nem vehetett részt tanácskozásainkban, beismeri, hogyha nem szeretné annyira vallását és annak intézményeit,

már régen visszabocsátotta volna az egyházmegyének azon jogát, hogy helye más által töltsék be: de ez alkalommal kéri tudomásul venni betegeskedését és igéri férfias szavára, hogy mihelyest Isten türethetővé teszi egészségi állapotát, ismét itt fogjuk látni küzdve ha kell jogainkért, de felhasználva az általános béke áldásait, dolgozni és munkálkodni egyházmegyénk javáért és gyarapodásáért.

Részvétellel értesül közgyűlésünk egyházmegyei gondnok ur kinos és hosszas betegségéről, sajnálattal érzi hiányát az oly fontos világi elnökség tapintatos és erélyes működésének és óhajtja, hogy betegségéből mielőbb teljesen meggyógyulva, lelki-testi erejének egész birtokában üdvözölhesse körünkben.

2. sz. Egyházi törvényeink rendelkezése szerint az egyházmegyei gondnok helyettesítése a hivatalilag legidősb világi tanácsbírót illetvén, felkéri esperes ur Császy Bálint világi tanácsbíró urat, az elnöki szék elfoglalására:

Ki is a törvény rendelkezésének engedve, székét késéggel elfoglalja.

3. Olvastatott az esperes ur évi jelentése következőkben:

Az egyházlátogatás munkáját ez évben a Turháton Tóth Dániellel, Bánya vidékén Gergely Károly és Lajos György társaságában magam végeztem; Sárköz környékén Soltész János Szél Györggyel, a Szamos vidékén Balogh István Gergely Károlylyal látogatták meg az egyházakat. A látogatás jan. 24-én kezdődött s márczius 2-ikán fejeztetett be.

A vallásos élet egyházainkban, a viszonyokhoz képest, elég élénk. Hitsorsosaink az Ur házáat különösen az ünnepeken és vásárnapokon kellő buzgósággal, sőt legtöbb helyen hétköznapi napokon is szép számmal látogatják; urvacsorával majdnem mindenütt elegendően élnek; a vásárnapokat és ünnepeket, néhány nyári délutáni óra kivételével, munka szünettel is megtartják. A vallásosság hanyatlásáról csak egy egyházban (Kis-Paládon) tettek jelentést, s egy másik egyházzal (Vámfaluról) jegyezte fel a látogató küldöttség, hogy némely egyháztag máshová jár urvacsorázni. Erkölcsi tekintetben sem tapasztaltuk, hogy általános panaszra lenne okunk, sőt több helyen örömmel láttuk, hogy hűveinket vallásos hitök és értelmi felvilágosodottságuk megóvják a romlottság útjára való tévelyedéstől; egyházunk és magyar nemzetiségünk iránti hű ragaszkodása pedig, mint alább láthatjuk, arra buzdítja, hogy vallásos hitőket jószágos cselekedetekkel is mutassák meg. Erkölcsi vétségért polgári hatóság által büntetve csak két hitsorsosunk volt (egy Kis-Paládon, egy Szinér-Váralján); ünneprontási eset csak egy fordult elő (Homokon); vadházasság 34

van ugyan bejelentve, de kiki tudja, hogy ennek oka nem a mi egyházi viszonyainkban, hanem leginkább tőlünk nem függő külső körülményekben található fel. Hitelveinkkel ellenkező szokások, babonáskodás és több eféle felől nem nyertünk értesülést, (ha csak azt nem vesszük ilyennek, hogy pár helyen, a hol vegyes vallású lakosság közt élnek hiveink, a sirokat halottak estéjén, főleg a vegyes házasságban élők kivilágítják, a mit azért nehéz megakadályozni, mert legtöbbször a más hitfelekezetekhez tartozók világítják a mi temetőnkbe nyugvó halottak sirhalmait.) — Jól esik megemlítenem, hogy találtunk oly egyházat is, hol a presbyterium tapintatosan alkalmazott egyházi fegyelem által jó utra térített egy pár könnyelműsködni kezdő ifju atyánkfiát (Ombodon). — Az ily eljárást alkalom adtán a többi presbyteriumok is bizonyynyal kötelességüknek tartanák.

Anyae gyházunk van 42, leányegyházunk 5, összesen 47; fiókegyház 55, szórvány 32, együtt 87. Ezekben a missziói tevékenység Ávas-Ujváros, Krassó és Nagy-Bánya környékén, meg Erdődön folyamatban van; s óhajtható volna, hogy különösen Felső-Bánya vidéke, meg Apa és Szinér-Váralja környéke is nyerne támogatást e téren.

Rendes lelkész van az egyházmegyében 40, helyettes 2 (Papoleczy Zoltán, Nagy Elek), segéd lelkész szolgál felügyelet alatt 1 egyházban; segéd lelkész van jelenleg 5 — Nyugalomban él egy agg lelkész (Fekete Pál.)

Lelkek száma: finemen 10,929, nőnemen 11,053, összesen 21,982.

Születtek száma:	törvényes fi	482,	nő	461,	összesen	943.
	törvénytelen „	38,	„	36,	„	74.
	halva született „	19,	„	19,	„	38.
	együtt „	539,	„	516,	„	1055.

Áttért hozzáuk 6 fi, 6 nő, összesen 12.

Kitért tőlünk 4 fi, 4 nő, összesen 8.

Halottak száma: 365 fi, 339 nő, összesen 704.

Ha a szülöttek és áttértek számából 1067-ből

a halottak és kitérték számát, a 712 kivonjuk:

mutatkozik szaporodás 355.

Igen, de ha a népszámláláson alapuló új összeszámítást az előző évvel vetjük össze, azt látjuk, hogy volt az előző évben 21,995; van a mostani összeszámlálás szerint 21,982, tehát fogyott a népesség 16-tal, a mi vagy a kiköltözések miatt, vagy a számításnak a létező állapothoz való alkalmazkodása folytán történhetik.

Uj házasság kötöttett tiszta református 175, vegyes 35,
összesen 210.

Konfirmáltak száma: 178 fi, 166 leány, összesen 344.

Templom van az egyházmegyében 47; ezek közül jó 31, javítandó 5, tűrhető 4, rozzant 7. A felsőbányai és pálfalvai a mult évben szenteltetett fel, a mikolai pedig belső berendezéssel láttatott el.

Lelkészi lakás 43; ezek közül jó 34, javítandó 2, tűrhető 4, rozzant 3. A dobrácsapátii a mult évben ujonnan épült

Elemi iskolánk van 51. Tanítással foglalkozik 52 egyén. Ezek közül rendes tanító 36, ideiglenes 6, összesen 42; lelkeszi jellegű 10. — A tanítók közül oklevele van 19-nek, igazolványa 17-nek, kibocsátványa 6-nak. A lelkeszi jellegűek közül állandó lelkésztanító 2, helyettes 2, segédlelkésztanító 3, ideiglenesen a lelkész tanít 3 helyen. Egy segédlelkész (a nagybányai) csak vallást tanít különböző tanintézetekben; egynek (a d.-apátinak) tanítói oklevele is van, egy tanító pedig segédlelkészi vizsgálatot is tett.

Hat osztály van 10 iskolában, öt 12-ben, négy 21-ben, három 6-ban, kettő két helyen.

Ismétlő iskola 7 helyen van 13 osztálylyal.

Iskola épületek száma 49, tantermeké 51, mert Felső-Bányán egy épületben három terem van. A tantermek közül törvényszerű 15, kielégítő 18, tűrhető 15, rosz 3.

Iskolai butorok darab száma 532; beszerzési értéke 2146 frt.

Könyvtár darab száma 1212, ezek értéke 796 „

Tanesszközök száma 1364, beszerzési értéke 1104 „

Összes érték 4046 „

A tanítók fizetésére fordított a mult évben 16327 „

Iskola fentartási költségekre 933 „

Könyvtár gyarapítására 34 „

Faiskolára két helyen (Krassón és Sz-Váralján) 18 „

Összesen 17312 frt.

Faiskola terület van 31 egyházban, nincs 16-ban.

Testgyakorló tér csak négy helyen.

Az egyházkerületi vezérkönyvek és tankönyvek még most sincsenek mindenütt használatban

Tanköteles gyermek van 6—12 évesig 1425 fiu, 1320 leány, összesen 2745. Ezek közül

Iskolába jár 1310 fiu, 1149 leány, összesen 2459.

Iskolát idő előtt elhagyott 16 fiu, 27 leány, összesen 43.

Iskolába nem járt 105 fiu, 138 leány, összesen 243.

Más vallásu gyermek jár iskoláinkba: 192 fiu, 123 leány, összesen 315; és így a tanítványok összes száma 2764; a mi a tankötelesek számánál 19-czel több.

Ismétlő iskola köteles 13—15 éves korig: 558 fi, 517

leány, összesen 1075. Ezek közül felekezetünk ismétlődő iskoláiba, meg községi iskolába és felsőbb tanintézetbe jár 156 fiu, 56 leány, összesen 212. Nem jár 402 fiu, 461 leány, összesen 863.

Az iskolai év rendes idejét minden iskolánk még most sem tartja meg, csak 38 iskola van olyan, a hol a tanulási idő 9—10 hónapra terjed ki; 7 iskolában csak nyolcz, 1-ben hét, 5-ben pedig csupán hat hónapra terjed ki a szorgalmi időszak tartama. Sőt ezek közül egyben (Vámfaluban) a múlt év folyamán, tanító nem léte miatt kilencz hónapig szünetelt az iskola.

Az iskolamulasztások száma oly helyeken, hol a szülék értelmesebbek és felfogják a tanulás becsét, apadóban van, de legtöbb helyütt, bizony tetemes. A beérkezett kimutatások szerint a tanítványoknak csaknem fele mulasztott legalább néhány fél napot. Ötvennél több fél napot mulasztott 361, huszonöttnél többet 164, huszonöttnél kevesebbet 491; tehát a mulasztók száma 1016. — Tudjuk azonban, hogy a népiskolai törvénynek ide vonatkozó rendelkezését sem a szülék, sem a polgári hatóságok nem érzik kötelességöknek megtartani.

A tanítás eredményére vonatkozólag az egyházlátogató küldöttség és a tanügyi bizottság tapasztalatai alapján általában annyit jelenthetünk, hogy 9 iskola kitünő, 19 jó, 19 elégséges, 3 alig elégséges, 2-ről nem lehet az osztályzatot megállapítani, mert az új tanítóknak még nem volt idejük munkájuk eredményét felmutathatni.

Megjegyzem itt, hogy a neveket és osztályzatokat a tanügyi bizottság múlt évi megállapodása és későbbben bemutatandó javaslata folytán nem olvasom fel; továbbá, hogy az osztályzati elnevezésekben az egyházkerületi tanügyi bizottság rovataihoz alkalmazkodtunk, azért nem tettünk a „jó“ és „dicséretes“ osztályzatok között különbséget.

Végül felemlitem, hogy egyházmegyénk területén a mi 51 iskolánkkal 119 más vallású és legnagyobb részben más nemzetiségű felekezeti iskola áll szemben, sőt ezeken kívül két községi és egy állami iskolával, egy zárdával, meg egy néhány magán-nőnevelővel kell versenyeznünk; minél fogva egyházainkat és tanítóinkat annak meggondolása ösztönözheti kettőzött erőfeszítésre, hogy iskoláikkal a vallási érdeken kívül a magyar nemzetiség ügyét is ők vannak hivatva előbbre vinni.

Nagy köszönettel tartozunk azért azon lelkes hazafiaknak, kik e téren egyházainknak segítségökre jönnek. — Mint ilyen nemes lelkesedéstől áthatott férfiuat üdvözölhetjük gróf Degenfeld Sándor ő méltóságát, ki Erdőszádán úgy fogadott fiai mellé egy derék nevelőt, hogy az a községbeli magyar református fiukat is tanítsa,

és ezzel egy jövődőben rendes iskolává fejlődhető intézménynek vetette meg mintegy alapját.

Épitkezések.

1. Adorjában. A templom fedelezése és egyéb javítás 101 frtba került.

2. Amacson. Az egyház a Mády-féle földbirtokot megvette, s 4030 frttal és 3 köböl buzával ki is fizette. A kifizetést a birtokhoz tartozó két belső telek 1027 frtnyi eladási árából és 2278 frtnyi hitelezésből teljesítette, mihez 725 frt és 3 köböl buzát kellett toldania.

3. Apában az orgona 140 frt költséggel kijavított.

4. Apahegyen iskolapadok készültek 9 frtéért.

5. Ar-Medgyesen az építendő új templomhoz a követ nagy részben összehordták a hivek buzgóságából.

6. Görbeden a tanító udvarán sertésólat építettek 60 frt értékben.

7. Av.-Ujváros on a lelkészi lakon egy szénatartó készítetett külön fa és annak hazaszállításán kívül 60 frt költséggel. Egyéb épület javítások 15 frtba kerültek.

8. Batizon iskola építés, lelkészi lakon magtár, sütőház s pincze építés tervben van 151 frt költséggel.

9. D.-Apátiban új lelkész-tanítói lakot építettek három szoba, konyha- és kamarával s tágas tanteremmel, mely építkezés az egyháztagok által teljesített ingyen fuvarozáson és munkán kívül 800—900 frtba került. Elismerés illeti érte a kisdéd egyházközséget, valamint a felügyelő lelkész és buzgó segédlelkész urakat.

10. Felső-Bányán a szép új kötemplom és torony felépült, felszenteltetett, s rendeltetésének átadatott. E templomépítés körülbelől 36,000—37,000 frtba került; az új orgona 2000 frtba, a szószék és urasztalterítő 185 frtba. A kántori és lelkészi lakon tett javításokra 400 frt költséget fordítottak. Ezen kívül a lelkész két szobát 40 frtéért saját költségén kifestetett.

11. Garbólcson új magtár épült 300 frt költséggel; két platt véttetett 22 frtéért.

12. Kis-Hodoson a templom újból bezsindelyezett 76 frt költséggel, istálló javított 36 frtéért.

13. Kis-Kólcson a lelkészi lak zsindelyezésére 50 frtot fordítottak; egyéb javításokra szintén 50 frtot.

14. Kis-Paládon a lelkészi kut és kályha 52 frtba, a faiskola kerítése és javítások a parochián 60 frtba kerültek.

15. Kis-Peleskén a templom bezsindelyeztetése 160 frtba került. A paplakon ajtók, ablakok festése 24 frtba.

16. K ö s z e g-R e m e t é n a lelkészi és tanítói lakon ablakfestések és javítások történtek 60 frt költséggel.

17. K r a s s ó n a templomot ujonnan zsindelyezték, a zsindelytetőt befestették és csatornával ellátták, a mi 621 frt 40 krba került; egyéb épület javításra is felment 128 frt 80 kr.

18. L á z á r i b a n az iskola padozására az egyház 50 frtot költött.

19. M a g o s l i g e t e n a lelkészi lak és kamara zsindelyeztetett, a szoba kipadoztatott, az iskolára hét új ablak készítettett, a tanítói lakásra és iskolába két kályha vétetett; ezek az építkezések összesen 234 frtba kerültek.

20. M é h t e l e k e n a lelkészi lakon ablakok és ajtók készültek 69 frt 8 kr. költséggel.

21. M i k o l á b a n a templom teljesen felszereltetvén, kifestetett s az ablakok vízvezető csatornákkal láttattak el, — mi összesen 700 frtba került. Az egyházmegye által megrendelt árkok 70 frt költséggel elkészültek. A tanítói lakon egy szoba 5 frtért kifestetett. Ezeken kívül ajtók, padimentomok javítottak.

22. M i s z t ó t f a l u b a n a misztmogyorósi épület javítások 27 frtba kerültek.

23. N a g y - B á n y á n kisebb épület javításokra s a lelkészi lakon építendő kamarához anyagok szerzésére 66 frt 21 kr. ment fel.

24. N a g y - K ó l c s o n a tanítói udvar kerítésre 35 frtot fordítottak.

25. N a g y - P a l á d o n az egyház egy 500 frtos telket vásárolt, a parochialis kertet körül árkolta, a lelkészi csüirt befedette, tanítói telken kutat ásatott, a templomot kipadoztatta.

26. O m b o d o n az iskolát kipadlóztatta és alkalmas mozgó padokkal felszerelte az egyház 160 frtnyi költséggel.

27. P á l f a l v á n a kisdéd leányegyház felügyelő lelkésze és hivei buzgóságának maradandó emlékjeléül új templomot s tornyot épített 1750 frt költséggel, és pedig úgy, hogy erre tőkepénzből csak 500 frtot költött el; 1100 frt tőkéje most is megvan. Gondos, szakértő felügyeletnek, szép izlésnek és takarékoszággal párosult lelkes áldozatra való készségnek jelei tűnnek fel e meglepően szép kis templom külső alakján és belső berendezésén egyaránt. Legyen Isten áldása azokon, a kik építtetése körül fáradoztak.

28. P a t ó h á z á n az iskolát 51 frt 60 kr. költséggel czél-szerű új padokkal rendezték be.

29. S z a m o s - K ó r ó d o n a lelkészi lak konyháját javították 35 frt 24 kr. költséggel.

30. S z a t m á r h e g y e n harangozói lakást építettek 100

frt költséggel, melynek fele része a hivek önkéntes adakozásából került ki; parochiális kerítésre 50 frtot fordítottak.

31. Száraz-Berken a templom kifestetett 110 frt költséggel; lelkészi és tanítói lak 54 frtnyival.

32. Udvariban a tűzvész által elpusztult lelkészi lak díszesen felépült, a mi különösen a buzgó főgondnok, Szeőke Barnabás ur érdeme. Építési teher 200 frt maradt, minek letörlesztése végett az egyházi főhatóságok segélyét kérik és várják. Az egyházlátogató küldöttség ki is jelenti, hogy segélyt érdemelnek, annnyival inkább, mert az iskola építését is tervbe vették. A lelkészi lak és melléképületek meg a kerítés helyreállítása 1243 frt 80 krba került.

33. Berenden a templom kívül megmeszeltetett, az istálló újból fedeleztetett; erre tett költség együtt 56 frt 46 kr.

34. Józsefházán a templom építéshez fát hordtak és tervet készítetttek.

Ezek szerint 34 egyházunk tett a lefolyt évben kisebb nagyobb értékű építkezést vagy birtokszerzést. Ha nem számítjuk a természetben teljesített fuvarozási és egyéb munkát, csak a kiadott pénzspénzt vesszük számításba: úgy találjuk, hogy egyházaink a múlt év folyamán 51071 frt és 39 krt fordítottak építkezésre. Boldogabb időben is elég tekintélyes összeg volna ez arra, hogy édes önérzettel vegyünk tudomásul; a mostani szigorú anyagi körülmények között pedig valóban fölemelő érzésre buzdít, ha látjuk, hogy ez a mi szegény kis egyházmegyénk is ennyit áldozhat egy rövid év alatt arra, hogy szent hitünk erős várát, s magyar nemzetiségünk őrtornyait, templomainkat és iskoláinkat erősítgesse, avagy ezeknek szerény szolgálát, a lelkészeket és tanítókat lehető biztos fedél alá helyezhesse.

Ingatlan javairól az egyházaknak következő kimutatással szolgálhatok:

Lelkészek használatában van	822 $\frac{1}{2}$	hold	szántóföld
„ „ „	309	„	kaszáló
„ „ „	12	„	legelő
„ „ „	4	„	erdő
Tanítók használata alatt	550	„	szántó föld
„ „ „	177 $\frac{1}{2}$	„	kaszáló
„ „ „	6	„	legelő
„ „ „	2	„	erdő
Egyházak használatában	558	„	szántóföld
„ „ „	575	„	kaszáló
Iskolákéban	36	„	szántó
„ „ „	9	„	kaszáló
Összesen tehát 3061 hold fekvőség.			

Ezen kívül van az egyházak birtokában 14 bérház, 6 zsellértelek, 2 harangozó ház, 4 száraz- és 2 vizimalom, 4 darab szőlő, s egyéb vagyon vagy birtokhoz való jog.

Ha ezekhez hozzá számítják a templomok, lelkészi lakások és telkek, tanítói lakok, iskolaépületek, kertek s egyéb javak hozzávetőleges értékét: méltán fölemelő lehet ránk nézve az a tudat, hogy noha fejedelmi nagy alapítványokkal, állami gazdag dotációkkal, sőt öseink régi tulajdon joggal birt javaiból is nagyon sok részszel nem rendelkezünk: mindazáltal a magyar haza legszentebb érdekének, a népnevelésnek és az állam legbiztosabb támaszának, a jó erkölcsnek tőlünk telhető erősítésére, Isten jó voltából és áldott emlékü elődeink buzgóságából legalább némi csekély biztosítékkal birunk. Viszont felgerjedhet bennünk annak a kötelességnek érzése is, hogy e ránk bízott szent örökséget alkalom adtán gyarapítani minden erőnkől törekedjünk. — Aminthogy, Istennek legyen érte hála, vannak is buzgó hitsorsosaink, kik e nemes kötelességérzetnek elismerésre méltó szép jeleit adják.

Adományozások:

Adorjában Tóth Imre rétmester 2 frtot. Az urasztalát kenyérrel és borral az egyháztagek látták el. — Sepsy Károly ur és neje Korbuly Julia egy telket adományozott iskola helyiségül 200 frt értékben. Dr. Csányi Jakab 10 frt értékű követ adott iskola építésre.

Amaczon az egyházmegye és kerület határozatához képest lelkésznek $11\frac{1}{2}$ hold föld helyett 20 hold, tanítónak $4\frac{1}{2}$ helyett 8 hold kiadása munkába vétetett, sőt egy fordulón már ki is méretett. — Az egyház használatába levő, mintegy 50 holdnyi földet az egyháztagek magok mivelik, s ezen felül a lelkésznek 6 vékás helyett 5 köblöst kétszer, 1 köblöst háromszor, a tanítónak pedig 3 vékás helyett $2\frac{1}{2}$ köblöst háromszor szántottak meg szivességből.

Apában Szentiványi Gyula ur az urasztalának borral való ellátását állandóan elvállalta, az orgona javításra 15 frtot adott. Peleskey Dániel tanító az orgona javításra 10 frtot adott. Ugyan-e célra egy bál 90 frt jövedelmet hozott be.

Apahelyen Székely András adott 20 krt.

Ar-Medgyesen Kereskényi Sándor jegyző ajánlott 2 frtot, Böszörményi Zsigmond főgondnok 80 krt, Szacs vay Sándor birtokos ur 100 szál fát, melynek értéke 200—300 frt. A közbirtokosság a szatmári gymnasiumra ajánlott kros adót tíz évre megváltotta 15 frttal; Károlyi Gáspár szobrára begyűlt 2 frt 20 kr.

Av.-Ujvároson Konez Imréné az orgonára adott tüll boricéket. Az udvari tűzkárosultak javára begyűlt 9 frt.

Av.-Vámfaluban Bakó József főgondnok kerítésre 3 frt értékű fát ajándékozott; az egyháztagok egy fiszhármonium beszerzését célba vették.

Batizon Boros Zoltán egy értékes szószéki terítőt ajándékozott, Bonta István százados iskolai célra — mint rendesen szokta — 5 frtot, a torony alapra pedig 10 frtot adott. A hivek magtári alapul 11 köből búzát adtak össze.

Dobrács-Apátiban az új lelkésztanítói lakás építésénél az egyháztagok ingyen fuvarozási és egyéb munkát végeztek.

Felső-Bányán az új templom építés alkalmából az adakozások egész sora jegyezhető fel. Néhai Alexa Tódor róm. kath. válásu egyénnek 25 frtnyi ajánlatát özvegye kifizette. A szószéki és urasztali bársony terítőre Báthy Vilma, Miskólczy Irma, Tury Erzsike és Szász Karolina hajadon leányok gyűjtöttek 194 frtot. Erre adakoztak a következők: Szöllősy József és neje 70 frtot, Rozsnyay Borbála, Lévy Zsigmondné, Tenky Sándor, Szabó Lajos, Báthy Sándorné 5—5 frtot; Báthy Karolin, Lovag Berksz Nándorné, dr. Wagner Sándor 3—3 forintot; X. X. X., Miskólczy Mártonné, Nagy Lajosné, Sarudi Sándor, Héder Ferenczné, Gábor Józsefné, Lovag Lánckzy István 2—2 frtot; Lipták Józsefné 1 frt 50 krt; N. N. 2 frtot; Somlyai Györgyné, Sziggyártó József, Dukrét Alfrédné, Tertyánszky M., Szabó Károly, id. Ádám Sándor, Hanzulovics Kristóf, N. N., Bányai Kálmán, Nyisztor István, Nagy Lajos bányász, özv. Horinkár M.-né, Jó Antal, Dr. Szokol Pál, Szebeni István, Sándor József, Szép Sándor, Szász János, Magos Ferencz, Mihálovicsné, Bradofka Frigyes, Almásy Jánosné, Lévy Sándorné, Hajdu Sándorné, özv. Vagnerné, Varga Juliska, Tury Nelli, Kovács Olivér, Rácz József, Gábor Márton, Szücs Illésné, Szilágyi Jánosné, ifj. Ádám Sándor, Sárközi János 1—1 frtot; Lökös Jánosné 5 frtot; Joós Lajos 2 frtot, Molnár Károly 1 frt 50 krt; N. N., Szász János, Kormos Pál, Herskovics Mór, N. N., Krassai József, Pap Istvánné, Szilágyi József, Maksay Lajos, Tomasovszky Imréné, Krassai Mihály, Bányi József, Lévy Károly timár, Lakatos József, Sziggyártó Dániel, Puskás Antalné, Szüszner Ferencz, Csasz István, K. A., N. N., Rézler Lajos, Steinleib, Lévy Lajos, Szász, Aron, Sarudi Józsefné, Laszner Mária, Ádám Sándorné, Konczvald András, Szász Miklós, Fischer Ferdinándné, Szász Sándor 50—50 krt; Derczeni Ádám 60 krt; Pelládi Ferenczné, Boczor Jánosné, Boczor Lajos, Pap János, Balázs József 40—40 krajczárt, s többen adtak 30, 20, 10 krajczárt.)

Garboldczon Tóth Kálmán helybeli birtokos 15 frtot, Béltéki Albert csengeri jegyző 5 frtot adományoztak az iskolának örökös alapul, úgy, hogy ennek kamata évenként az iskolai közvizsgálat alkalmával a legjobb tanulók közt osztassék ki. Ugyancsak Tóth Kálmán ur 4 frtot adott az iskolás gyermekek könyvvel való ellátására, 2 hold földet pedig az egyháznak egy haszonra. Ezekenkívül az egyház közszükségeire bejött 2 frt 60 kr.

Hiripen az orgona alapra tartott bál 64 frt 95 krt jövedelmezett; Jasztrabszky Kálmán róm. kath. földbirtokos ur 25 frtot ajándékozott; karácsonyi kántálással 18 frtot gyűjtöttek össze. Az egyház közszükségeire ugyancsak Jasztrabszky Kálmán ur 25 frtot adott. Ács József szatmárhegyi lakos pedig több mint 20 év óta bort ad az ujbóri urvacsorához.

Kis Kolcsón az ifjuság karácsonyi kántálással 28 frtot, egy bállal pedig 18 frtot keresett.

Kis-Paládon a Békási alapítványból a szegény iskolás gyermekek közt 25 frtot osztottak ki.

Kis-Peleskén egyesek adományaiból 11 köből $\frac{3}{4}$ véka buza gyült össze templomalapul. Kónya István községi bíró büntetés pénzből adott az egyháznak 3 frtot. Munkával kerestek a hivek 60 forintot.

Köszeg-Remetén Henter Áronné, Bartos Sára, egy urasztali terítőt ajándékozott, 5 frt értékűt.

Krassón Egey Ferencz földbirtokos ur ajándékozott 2 frtot; az udvari tűzkárosultak javára gyült 7 frt 45 krajczár, a szatmári gymnasiumra 7 frt 45 kr.

Lázáriban az iskola javára a közönség 5 frtot adományozott.

Magosligeten Kis Ferenczné, szül. Nagy Klára egy meggy-szin bársonyból való, arany himzéssel és rojttal ellátott urasztali terítőt ajándékozott, mintegy 40 frt értékben.

Méhteleken munkával kerestek a hivek 39 frtot, közalapra 15 frtot, bállal 20 frt 90 krt. Özv. Varga Antalné a templomi szószékre diszitőt, meg egy urasztali kendőt adott 10 frt értékben; Tar Jánosné, Balogh E-zter a keresztelő edényre terítőt 80 kr értékben. A régi elhanyaglott magtár különösen a községi bíró buzgólkodása folytán új életre kelt s ma már 40 köből élet van benne.

Mikolában a hivek repce kaszálással 110 frtot kerestek; a templom rendbe hozására a községben 600 frt kegyes adományt kéregettek össze. Özv. Czibere Györgyné a szószékre egy bársony takarót, az urasztalára szintén diszes terítőt ajándékozott. Király György szárazberki birtokos a lelkészi lak kifestésére 50 frtot adott.

Misztótfaluban az egyházi énekkar bálja a torony alapra

43 frt 40 krt jövedelmezett. Barta József és Kovács Sándor az urasztalát kenyérrel és borral ellátták.

Nagy-Bányán Szendy Antal főgondnok adott 70 frtot, özv. Virágh Károlyné egy 15 frt értékű hordócska bort, Kapitány Károlyné 12 frtot, Bányay József 6 frtot, Almer Lajos 4 frt 50 krt, özv. Vas Sámuelné cselédasszony 1 frtot, Galgóczy József szolgabíró 2 frtot, özv. Péter Dezsőné 10 frtot, Molnár Antalné 2 frtot, Marosán Athanáz né 4 frtot; egy batyubál jövedelmezett 342 forintot. Az így begyűlt adományok összege 468 frt 50 kr. Ezekon kívül az udvari tűzkárosultak, szatmári iskola és egyéb jótékony intézetek javára begyűlt és szétküldetett 95 frt 55 kr.

Nagy-Hodoson aratási munkával 60 frtot kerestek a hivek az egyháznak.

Nagy-Kolcson özv. Kocsis Józsefné, Sipos Klára, a székre egy fekete bársony terítőt ajándékozott 8 frt 50 kr értékben, többen pedig keresztelő edényre adtak össze 5 frtot.

Nagy-Paládon Deák Sándor a templomot saját költségén kipadoltatta, csak gerendát adott hozzá az egyház. Özvegy Kincses Ferenczné az urasztalára egy sávós abroszt adott. Deák József az urasztalára egy ezüst rojtos posztó terítőt készíttetett 15 forint 15 krajczárért.

Ombodon a toronyóra alapjára rendezett két bál 150 frtot jövedelmezett; fahordással kerestek a hivek 70 frtot.

Pálfalván Béres Istvánné, Czikai Juliánna, a papi székre és székszékre bársony terítőt ajándékozott, melynek értéke körülbelül 8 frtra tehető.

Patóházán Tóth Mórész földbirtokos egy fél öl vesszőt adott parochiális kerítésnek; Papp Sándor földbirtokos az iskola fűtésre fél öl fát és az egyházközségi közalapra 62 frt 50 krt.

Pettyénben id. Böszörményi Sándor ur a malom ujitásra adott 5 frtot és 3 frt 45 kr értékű deszkát. Böszörményi László és ifj. Böszörményi Sándor urak 1—1 frtot. Az egyház hivei aratási munkával kerestek 55 frtot; egy bál jövedelme 12 frt lett. Az urasztalát kenyérrel és borral ifj. Böszörményi Sándor látja el állandóan Örvendetes jelenség az egyházban, hogy 23 köből életből álló takarékmagtár alakult.

Rozsályban Bányász Albert szatmári kereskedő a magtár számára 11 véka buzát ajándékozott; egyesek pedig 175 kéve nádat adtak mintegy 5 frt értékben.

Sárköz-Ujlakon Balla Zsigmond ur 30 frtéért két templomablakot készíttetett.

Szatmárhegyen a harangozó lakás építésére a hivek 50 frtot adtak össze.

Erdődön egy bál jövedelméből 17 frt 63 kr gyült össze; ökepenzök takarékpénztárban 839 frt.

Száraz-Berken Kupán István 5 frt 66 krt ajándékozott, repeze munkálással kerestek a hivek 60 frtot, egy bállal 23 frtot, Joó Kálmán lelkész ajánlott az egyháznak 12 frtot és 2 köből buzát.

Szinér-Váralján Mándy Zoltán három kapuhoz való köoszlopot adott, 6 frt értékűt, György Istvánné, Hadady Márczella egy urasztali fehér abroszt 12 frt értékűt, Becsi József a templomot és iskolát saját költségén kimeszelte, Tegze Ferenczné és Szeidl Józsefné a templom előtti hid javításra 5 frtot adtak; az urasztalát kenyérrel Papp Kálmán, borral Ujfalussy Miklós urak látták el.

Tiszta-Berken az egyház tagjai közmunkával 70 frtot kerestek.

Udvában egyes egyháztagek építkezésre 25 frtot adtak össze; kéregetésből begyült 89 frt 84 kr; ezenkívül az avasujvárosi egyháztól kaptak 9 frtot, államsegélyből 40, tűzbiztosítási kárpót-lásból 500, özv. Révész Józsefnétől 10 frtot; a méhteleti egyháztól egy véka buzát, a krassóitól 3 frt 71 krt, Sárköz-Ujlakról 2 frtot. Böszörményi Elek ur évente ad 6 véka buzát. Csaba Adorján főszolgabíró bál jövedelméből küldött 60 frt 33 krt.

Ime, az adományozások szerény, de nemes szívi áldozatkész-ségről tanuskodó szép sorozata Ezek értékét biztos számadattal ki-mutatni alig lehetséges. A pénzértékre fölvelt adatok 4077 frt és 2 krt mutatnak, s ehez jönnek még oly tételek, melyek nincsenek számokban kifejezve. A jó Isten, a ki előtt a szegény özvegy fillére is kedves adományképen tekintetik, méltóbb jutalmat ad hitünk sze-rint a kegyes adakozóknak, mint a mi szerény köszönetünk. Egyéb-iránt e négyezer forintnál jóval több önkéntes ajánlat, mely arra emlékeztet, hogy cseppekből tenger, homokszemekből domb alakul-hat, mitőlünk is megérdemli a forró köszönetet.

A mi az egyházak anyagi erejét illeti, minden szegénységünk mellett is örömmel jelezhetjük, hogy a haladás útján vagyunk. A takarékmagtárak jelentékeny gyarapodást mutatnak. Huszon-hat egyházban van már ily intézmény, s ezek tartalma 1986 köből életnemű és 1700 frt pénzösszeg. A tökepenzek összes száma 97,952 frt 82 kr., s ezzel szemben a bejelentett és összeirt adósság 7298 frt nem valami nagyon aggasztó; hanem erre nézve megjegyzem, hogy ezek összeírására rendes rovatunk még nem lévén, aligha ösz-sze lett írva mindenütt. A földértékek és évi rendes szükségletek összeszámítása szintén érdekes és tanulságos lehetne ugyan, mert erőnk és hiányaink ismeretében vinne elébb; de azt ezuttal még mellözöm, hiszen már is elég hosszúra terjedt jelentésem, és ebből

is elvonhatjuk a fő tanuságot, mely szerint a jóakarat és tettekre kész nemes buzgalom sikerre vezet; a hű munkát Isten megáldja.

Midőn egyházmegyei közgyűlésünk örömmel és megnyugvással értesül az esperesi jelentésben előterjesztett erkölcsi és vallásos élet fejlődéséről, az anyagi téren is mutatkozó haladásról, sok rendbeli építkezésekről és adományozásokról: felhívja egyházaink előjáróságait, hogy folytonos munkásság, vallásosság és áldozatkészség által mind szellemi, mind anyagi téren ezután is emeljék anyaszent-egyházunk virágzását.

4. sz. Bősörményi László képviselő következő interpellációt intézi esperes urhoz: Igaz-e az, a mi a Szatmáron megjelenő „Szamos” című lap f. hó 12-én megjelent 30-ik számában olvasható, a hol az mondatik, hogy az avas-vámfalui lelkész a konventi bíróság által minden vád alól felmentetett? Mik az indokok a felmentésre nézve? tisztázta-e magát nevezett lelkész a polgári hatóság előtt, kapott-e büntetést? mert az ilyen nagyon kényes ügyben az egyházmegye közönségének is tudni kell azt, hogy fent nevezett lelkész teljesen ártatlan-e vagy nem? és a ki ennyire felzaklatta úgy a vámfalui egyház, mint egyházmegyénk nyugalmát, az bűnhődött-e?

A kérdésekre esperes ur azonnal nyilatkozott, kijelentvén, hogy ez ügyben még most semmiféle felvilágosítást nem adhat, a mennyiben sem a konventi, sem a világi bíróság ez ügybeni ítélete még vele nem közöltetett, s így hivatalos tudomása ez ügyben nincs.

Mind az interpelláló, mind a közgyűlés az esperesi választ tudomásul vette.

5. sz. Az egyházak képviselőinek megbízó levelei összeszedésével Papoleczy Zoltán lelkész megbizatván, esperes ur jelenti, hogy egy tanácsbíró s négy lelkész indokolta távol maradását.

Az esperesi jelentés sajnálattal vétetik tudomásul.

6. sz. Az esperesi jelentésből kifolyólag szó emeltetett a miatt, hogy az egyházlátogatás alkalmával tett meghagyásoknak némely lelkészek és egyházi előjárók, nem tartják szükségesnek és illendőnek eleget tenni, s a meghagyott eljárás eredményéről az esperesi hivatalhoz záros határidő alatt jelentést tenni, — minek aztán a folytonos hanyagolás miatt többször szomorú következése szokott lenni.

Midőn egyházmegyei közgyűlésünk megütközéssel veszi tudomásul azt, hogy némely lelkészek és egyházi előjárók nem tartják hivatali kötelességöknek egyházi felsőbbségök meghagyásának eleget tenni: figyelmezteti az illetőket kötelességöknek felelősség terhe alatti pontos teljesítésére.

7. sz. Az egyházlátogató küldöttségek jegyzőkönyvében feljegyzett több rendbeli intézkedésekre kívánt jelentések alapján tett espe-

resi időközi elnöki rendelkezések között a szatmárhegyi 140 iskola kötelessel tulnépesített fiiskola ügyében utasított az egyházi előjáróság, hogy keresse meg a városi hatóságot egy tanítói állomás berendezése végett.

Miután sem az iskolai törvények szerint, sem a tanítás sikerének veszélyeztetése nélkül 140 gyermek egy tanító vezetése alatt nem lehet: ismételten és határozatilag utasítatik a szatmárhegyi egyházi előjáróság, miszerint a halaszthatatlan tanítói állomás berendezése végett minél előbb keresse meg a városi hatóságot.

8. sz. Az uszkai egyházban az azelőtt 20 évvel kicserélt iskolatelek mindeddig nem lévén az egyház tulajdonául telekkönyvezve, közelebb árverésen eladatott, ennél fogva utasított az előjáróság az ügy rendbehozatalára és jelentés tételre, de ezt elmulasztotta.

Midőn a jelentéstétel elmulasztásáért megróvja közgyűlésünk az uszkai egyház előjáróságát, ugyanakkor felelőssé téve a következményekért, utasítja, hogy az ügyet, valamint az egyház tökepénzeinek rendezését is haladéktalanul bizza egyházmegyei ügyvéd urra, kit feljogosít közgyűlésünk arra, hogy az egyházi javak rendezését az előjáróság terhére végezze.

9 sz. Szárazberekéről az egyházlátogatási jegyzőkönyvben 100 frt veszendősége jelezte, annak biztosításáról jelentés nem küldetett, hanem lelkész jelenleg azt adja elő, hogy mind ez összeget, mind a többi 600 frtnyi követelést rendezni fogja az előjáróság, de még az idő rövidsége miatt szándékát végre nem hajthatta.

A mulasztásért az előjáróság megrovatván, lelkész jelentése tudomásul szolgál, egyszersmind határozatilag utasítatik a gondnok, hogy az egyház pénzügyeit 30 nap alatt rendezze, ellenesetben egyházmegyei ügyvéd ur az előjáróság felelősségére és terhére fogja azt rendezni.

10. sz. Tisztaberken a gondnoki számadásoknál mutatkozó pénztári maradványok be nem adattak, ezért egyházlátogatáskor az előjáróság azok behajtására és jelentéstételre utasított, de ezt elmulasztotta.

A jelentéstétel elmulasztása itt is megrovatván, a pénztári maradványok behajtására egyházmegyei közgyűlésünk felkéri és megbizza Kondor Sándor kis-naményi körjegyző urat.

11. sz. Kis-Paládon azon panasz merült fel, hogy Angyalosi József a rá kiszabott birságot nem akarja fizetni és egy vadházaságban élő pár csak egy egyházi adót tart jogos kivetésnek.

Az előjáróság utasítatik az Angyalosi Józsefre ki-

rótt birság polgári hatóság útján leendő behajtására. A vadházasságban élőkre nézve pedig kimondja közgyűlésünk, hogy külön-külön tartoznak a reájok rótt egész egyházi adót fizetni.

12. Gergely Károly tanácsbíró ur indítványozza, hogy egyrészt egyházmegyei gondnok ur ő méltóságának táviratilag fejezze ki közgyűlésünk részvétét és jókívánatát, másrésztől üdvözölje átiratban a most szintén közgyűlést tartó szatmári egyházmegyét.

A kettős indítvány közhelyesléssel fogadtatván, úgy a részvét távirata, mint az üdvözlő szövegének szerkesztésével megbizta közgyűlésünk indítványozó tanácsbíró urat.

13. sz. Esperes ur megemlékezik és jelentést tesz egyházmegyénk lelkészi karának legrégibb s legidősebb tagjának, Bartha Pál d.-apátii volt lelkésznek f. évi február 23-án történt elhunytáról.

A boldogult iránti kegyeletes elismeréssel fogadja közgyűlésünk az esperesi jelentést, s néhai Bartha Pál d.-apátii volt lelkésznek több mint félszázadon át folytatott munkálkodását jegyzőkönyvileg megörökíteni határozta.

14. Az Aranyos-Megyesen 1890. okt. 19-én tartott lelkészválasztás vezetésével megbizott küldöttség beterjeszti erre vonatkozó jelentését és jegyzőkönyvét a szükséges mellékletekkel együtt, melynek tartalma szerint, a törvényes formák pontos betartása mellett a jelöltek közül Szabó József adorjáni lelkész közfelkiáltással választatott meg a nevezett egyház lelkészévé.

A beterjesztett jegyzőkönyv igazolása szerint a választás törvényeinek értelmében szabatossággal hajtátván végre, az esperesi megerősítést közgyűlésünk készséggel hagyja jóvá s Szabó József lelkésztársunkat örömmel üdvözli méltán megérdemlett jobb állomásán.

15. sz. Az adorjáni lelkészi állomás betöltéséről az egyházmegyei küldöttség a választás jegyzőkönyvét beterjeszti, melyre vonatkozólag esperes ur jelenti, hogy a jegyzőkönyv tartalma szerint a választás egyházi törvényeink kívánalma szerint szabatosan történt, az — egy szavazat kivételével — egyhangulag megválasztott Sepsy Géza n.-paládi segédlelkészt az adorjáni rendes lelkészi hivatalban az egyházmegyei közgyűlés utólagos jóváhagyásának fenntartása mellett megerősítette.

Az adorjáni lelkészi állomásra megválasztott Sepsy Géza ifju lelkészt a rendben levő választási jegyzőkönyv alapján egyházmegyei közgyűlésünk készséggel erősíti meg hivatalában, s Isten áldását kérvén munkálkodására, szívesen üdvözli rendes lelkészei sorában.

16. sz. Esperes ur tudatja, miszerint a pálfalvai leányegyház

pályázat útján Kádár Ferencz okleveles tanítót választotta meg S. Magyar-Berkeszről, kinek is bizonyítványai rendben lévén, részére a beterjesztett díjlevél megerősített.

Községünk esperes ur intézkedését tudomásul vévén, Kádár Ferencz okleveles tanítót ez egyházmegye kebelébe beveszi s pálfalvai állomásán ezennel megerősíti.

17. sz. Esperes ur beterjeszti a batizi egyház által megválasztott tanítónak, Szondy Istvánnak a m.-szigeti állami tanítóképezde igazgatója által kiadott általános jó osztályzatu bizonyítványát, mely szerint az illető a képezdei tanfolyam második osztályát végezte el, s ennek kapcsában tudatja, miszerint a batizi egyház a nevezett képezdei növendéknek a batizi tanítói állomáson megerősítését kéri.

Miután egyházmegyénk elvül tűzte maga elé, hogy a nem okleveles tanítók számát nem szaporítja, sőt a még azzal nem bírkat is oklevél szerzésére kényszeríti, — tekintve azonban az ilyen kisebb állomásokon mutatkozó tanító hiányt, — nevezett Szondy Istvánt az egyházmegye tanítói karába ideiglenesen azon kikötéssel veszi fel, miszerint nevezett egyén évenként osztályvizsgát tesz, s annak letétele után a törvényes időn belül oklevelet szerez. Ennek nemteljesítése esetén az egyházmegyből elbocsáttatik.

18. sz. Esperes ur beterjeszti a patóházai egyházba tanítóul kibocsátott Kincs József debreczeni tanítóképezde növendékének, a nevezett képezde igazgatója által kiállított igazolványát, s ennek alapján kéri nevezettet a patóházai tanító-ságban megerősíteni.

Egyházmegyei közgyűlésünk Kincs József debreczeni tanítóképezdei növendéket a bemutatott püspöki engedély alapján kiállított igazolványra, az egyházmegye kebelébe ideiglenes tanítóul felveszi, oly feltétel mellett azonban, hogy hátralevő vizsgáit letenni s majd oklevelet szerezni tartozik, különben állomásán végleges megerősítést nem nyerhet.

19. sz. Tárgyaltatott Gál Péter sárközi lelkésznek az esperesi hivatalhoz intézett megkeresése, melyben jelenti, hogy a sárközi egyház mult évi okt. 19-én Szász Miklós, a dévai állami képezdében végzett okleveles tanítót választotta meg, egyszersmind kéri annak az egyházmegye kebelébe való felvételét.

Minthogy esperes ur nyilatkozata szerint Szász Miklós sárközi tanítónak bizonyítványai rendben s nála bemutatva lettek: nevezett tanító az egyházmegye kebelébe ezennel felvétetik.

20. sz. Olvastatott Nagy-Károly vámfalusi lelkésznek az espe-

resi hivatalhoz 71/890. és 80/890. számú beterjesztése, melyben Szeghy Ferencz volt tanítónak lemondását és Dobos Géza sárospataki államképezdében végzett s Tisza-Abádon segédként működött egyénnek a vámfalui egyháztanítói állomásra történt megválasztatását tudatja. Egyidejűleg csatolja nevezettnek a képezdei igazgatótól kiállított kedvezően ajánló levelét és bizonyítványát, kérve a választás helybenhagyását és megerősítését.

A bizonyítványai után szép reményekre jogosító ifju tanítót egyházmegyénk készséggel fogadja tanítói sorába, öt vámfalui állásában ezennel megerősíti, utasítván egyházi előjáróságot a díjlevelek mielőbbi beküldésére.

21. sz. Esperes ur tudatja, hogy Kolumbán Bertalan a mult év őszén Batizról Szamos-Kórodra választatott meg s általa meg is erősítettett.

Helyesléssel vétetik tudomásul.

22. sz. Az egyházmegyei tanácsbiróságra beérkezett szavazatok felbontásával megbízott küldöttség beterjeszti jelentését, mely szerint a beküldött 41 szavazatból 38 találtatott szabályszerűnek, 3 u. m. Misztótfalu, Szinér-Váralja és K.-Hodosi szabálytalanság miatt elejtetett. Ujvárosról pedig nem volt szavazat. Molnár Lajos kapott 15, Sátor Dávid 12 és Bartha Mór 11-et.

Általános többséget senki sem nyervén, a két több szavazatot nyert egyén Molnár Lajos és Sátor Dávid között újabb szavazás rendeltetik el, felhatalmaztatván esperes ur a begyűlt szavazatoknak küldöttség általi felbontására.

23. sz. Váralja szavazatának megsemmisítéséből kifolyólag, mely onnan eredt, hogy a lelkész — egyháza reá szavazván, — önértével nem tartotta összeférhetőnek az aláírást, kérdésbe tetetett, jogos volt é annak megsemmisítése, vagy elfogadható lett volna, mint az eddig gyakorlatban volt.

Egyházmegyei közgyűlésünk, hogy jövőre minden félreértés kikerültessek, ezennel kimondja, hogy lelkész aláírása nélkül szavazat el nem fogadtatik, s a szokásos forma még akkor is megtartandó, ha lelkészére szavaz is a gyülekezet.

24. sz. A küldöttség azon megjegyzésére, hogy Avas-Ujváros nem küldte be szavazatát, Szél György lelkész kijelenti, hogy igen is beküldte, s az valahol tévedhetett el.

Nevezett lelkész felhivatik, hogy a szavazat beküldését postakönyvvel igazolja.

25. Az erdődi fiókegyház azon kérelmét terjeszti közgyűlésünk elé, hogy egyházmegyei utasítás folytán első teendőnek egy alkalmas bázastelek vásárlása tüzetvén ki, s jelenleg egy iskolahelyiségül és

tanítói lakul alkalmas épülettel ellátott belsőség kínáltatván megvásárlásra: engedje meg egyházmegyei közgyűlésünk ezen évtizedek alatt i-mét alig előforduló kedvező eset felhasználását és támogassa egyházukat ezen birtok megvásárlásában.

Miután egyházi szabályaink szerint a birtokvásárlás czélszerűségének elbirálása első sorban küldöttség megbízását igényli: Szabó József lelkész és Torday Imre aljegyző urakat küldi ki ezuttal közgyűlésünk, hogy a kérdéses vásárlás tárgyát a helyszínen még ma megvizsgálván, eljárásuk eredményéről jelentésüket és véleményüket még e gyűlés folyamán terjesszék be.

26. sz. Olvastatott ombodi lakos Szabó Mihályné kérvénye, melyben előadja, miszerint egyháza iránti buzgósága s vallása szeretetétől ösztönöztetve, tehát nem feltűnési vágyból, vagy mások méltánylata utáni törekvésből, mult évben az ombodi ref. egyház előljáróságának felajánlotta, hogy a templomi szószéket bársonytakaróval bevonatja. Ajándéka elfogadtatott. Azonban Károly Mihály új gondnok s négy presbyter társa, névszerint Tamás András, Székely Mihály, Károly János. Fiacskó Károly, azon indoklással, hogy e szószék diszítésre nem szorul, azt, közgyűlést tartatván, ott nyert többségi határozat folytán a templomból eltávolították és visszaadták. Ezért panaszt emel nevezett gondnok és társai ellen, kérvén azok megbüntetését.

Az ombodi egyház közgyűlése többségének ezen a vallásos buzgóság s kegyeletet mélyen sértő eljárást egyházmegyei közgyűlésünk nem helyesli, azonban ez ügynek, mint az ombodi egyház házi ügyének elbirálásába nem bocsátkozik

27 sz. Császy Bálint tanácsbíró ur közgyűlésünkből eltávozván, Lajos György világi tanácsbíró ur kéretett fel a társelnöki szék elfoglalására.

Ki a felkérésnek teljes készséggel engedve, a világi elnöki széket elfoglalja.

28. sz. Bartha Mór apai lelkész hivatkozva arra, hogy az egyházmegye 40/890. sz. a. megrendelt adóívi kivonatot, mint körjegyzői bizonyítványt, beterjesztette az esperesi hivatalhoz, — panasolja, hogy a mikolai egyház előljárósága a Szabó Lőrinczné javára irt, de az őt illető jégkár miatti adó elengedés 22 frtnyi összegét mindaddig vissza nem térítette, és reménykedve várja annak kifizetését.

Mintfogv esperesi jelentés szerint a követelés jogosultsága kellőleg és kétséget kizárólag igazoltatott, a 22 frtnyi kártérítésre felhívja közgyűlésünk özv. Szabó Lőrincznét, egyszersmind utasítja gyámintézeti pénztárnokot,

hogyan nevezett lelkész né értesítésével és beleegyezésével a részére adandó gyámsegélyből Bartha Mór követelését elégítse ki.

29. sz. Ugyancsak Bartha Mór apai lelkész esperes urhoz intézett levelében sürgeti a mikolai egyházban maradt fizetési hátralékának legalább oly mennyiségben való szigorú behajtását, a minőben azt az egyházmegyei végzés megállapította.

Az egyházkerületi 95/890. számú végzés ezen ügyben több rendbeli iratok beküldését kívánván, — nevezetesen a küldöttségi munkálat és jelentést, a hiteles adólistákat — a mennyiben ez ügy felebbezési ellátás elé tartozik, — az egyházkerületre ismét felterjeszteni határozza közgyűlésünk.

30. sz. Az erdődi fiókegyház telek vásárlása ügyében 25. sz. a. vizsgálatot megbízott küldöttség beterjeszti véleményes jelentését, mely szerint a megvételre kiszemelt ház a jelzett célra nagyon alkalmas, az épület jókarban van, benne a szobák nagyok és világosak, a telek széles, tágas s vele mint az ottani főgondnoktól értesültek, 25 köblös külsőség jár, mely a leendő belhivatalosok jóvedelmét képezheti, ennél fogva a reményelt 1000 frt árért nagyon olcsó, s még azon körülmény is ajánlja megvételét, hogy a néhai gr. Károlyi Alajos ur által adományozott templom helyhez is közel van. Mindezen okoknál fogva küldöttség véleményezi, hogy az egyházmegyei gyűlés az erdődi fiókegyháznak a jelzett házastelek megvételét engedélyezni, illetve a ft. egyházkerulettől a jóváhagyás kieszközölni, s nevezett fiókegyház előjáróságát a megvétel mielőbbi foganatosítására utasítani méltóztassék.

Egyházmegyei közgyűlésünk a küldöttség örövendetesen hangzó jelentését és véleményét minden pontjában elfogadja, s miután az erdődi fiókegyháznak egész vagyona 850 frt takarékpénztárba helyezett tőkepénz, az előjáróságot a még szükséges összegnek a gyámintézettől leendő kölcsön vételére felhatalmazza, és a vásár megkötését engedélyezi, s az egyházkerület által jóváhagyatását kieszközli, igérvén, hogy az erdődi fiókegyház nemes törekvését méltányolva, azt minden lehető alkalommal segítse, hogy kölcsönét törleszthesse, és célját minél előbb megvalósíthassa.

31. sz. Gergely Károly nagy-bányai lelkész beterjeszti missiói munkásságáról jelentését, melynek különösen kiemelendő része az, hogy Erdőszádán isteni tisztelet tartása után a hívek közgyűlést tartottak, fiók egyházzá alakultak, főgondnokká gr. Degenfeld Sándor urat, gondnokká Porcsalmy Albert tisztartó urat választották.

Örömmel említi fel, hogy a méltóságos gróf fiai mellé Csatári Lajos jeles ifju tanítót úgy alkalmazta nevelőnek, hogy a községbeli református gyermekeket is tartozik az egyházmegyei elemi népiskolai tanterv szerint tanítani. Borpatakon, hol 104 lélek van, husvétban szintén isteni tiszteletet tartott, s remény van hozzá, hogy ott községi iskolát fog a város állítani s a gyermekek vallásos oktatásban is részesülnek.

Midőn örömmel értesül közgyűlésünk a Gergely Károly tanácsbíró ur jelentésébe foglalt missziói működésről, hálás érzülettel örökíti meg méltóságos gróf Degenfeld Sándor tanácsbíró urnak az erdőszádai fiókegyház érdekében tanusított áldozatkész buzgóságáról és az egész jelentést az egyházkerületre felterjeszteni határozza.

32. sz. Samu Zsigmond egyházi gondnok és társai sárköz-ujlaki lakosok kérelme Nagy Elek helyettes lelkész-tanítónak a tanítási kötelezettség alóli felmentése s új tanító választására az engedély megadása iránt kérelmeznek.

Sajnosan veszi tudomásul egyházmegyei közgyűlésünk kérelmezők panaszát, s határozott roszalását fejezi ki panaszlott lelkész-tanítónak hivatásával össze nem egyeztethető eljárása felett, annyival is inkább, mivel hasonnemű magaviselete miatt már 17/887. sz. végzésében intve s attól óva volt Mennyiben a jelen s általa is ismert panasz tárgyára benyújtott igazoló védekezése által az ellene emelt okokat meg nem gyöngíti, sőt beismerésbe esik, — az egyház kebelében a lelkész és hivei között fenállani óhajtott kölcsönös egyetértés, béke és tisztelet biztosítása céljából, folyamodók kérelmére Nagy Elek helyettes lelkész a tanítói kötelmek végzése alól felmentetik, s az egyház előjárósága felhatalmaztatik arra, hogy ez évi szept. hó 1-én betöltendő tanítói állomásra a kellő díjlevelet megállapítsa, s jóváhagyása után annak alapján a pályázatot meghirdethesse.

Egyébiránt ismerve a sárköz-ujlaki ev. ref. egyház szigorú anyagi helyzetét, igen óhajtandó volna, hogy a nevezett egyházhoz tartozó hivek Sárközhöz, mint anyaegyházhoz csatlakoznának, míg saját kebelökben a vallásos erkölcsi nevelést egy jól díjazott tanító végezné, mi által el volna érhető Ujlakon a fiatal nemzedék nevelésének biztosítása.

33. sz. Az apahegyi leányegyház előjáróságának kérelme az apai lelkész fizetéséhez járulni köteles egyháztagok illetékének meghatározása, s az e tárgyban hozott azon határozatuknak, miszerint

a házzal bírók az illeték kétszeresét, a szárazbéresek vagy házzal nem bírók az illeték egyszeresét, vagyis 40 krt fizessenek, jóváhagyása iránt.

Tekintve azon nagymérvű elemi csapást, melynek következtében az apahegyi leányegyház hivei tulajdonát és megélhetési alapját, kereseti forrását képező szőlővagyonyuk teljesen elpusztult, s így a belhivatalnokok részére fizetni kötelezett bormennyiséget most már természetben ki sem szolgálhatják, méltányolva szorult anyagi helyzetükből történt feljajdulásukat: indokolt kérelmök folytán a lelkész fizetése a felügyeletért és lelkészi teendőkért 40 frtban, összes évi fuvarbére 8 frtban állapittatik meg, s ez összegnek magok közötti felosztására utasítatnak és pontos fizetésére köteleztetnek.

34. sz. Ifj. Zay György mikolai lakos felebbezése a reá méltánytalanul kirovott fa és széna lelkésztanítói illetmény fizetési kötelezettsége alól leendő felmentése iránt.

A mikolai egyház előljárósága által beadott véleményes jelentés alapján, s az esperesi 762/890. sz. elnöki elbírálás szerint folyamodóra a fa- és széna terménybeli jutalék a díjlevél értelmében, tehát törvényes jogalapon lett kivetve és bekövetelve: ennél fogva felebbezésével elutasítatik, s az ez ügyben nt esperes ur által hozott határozat jóváhagyatik

35. sz. Kató Gáspár és társai apai lakosok kérelme a belhivatalnok részére fizetni kötelezett bor köből értékének szabályozása, s a megállapított 1 frt 50 kr. váltság mérséklése iránt.

Folyamodók kérelmökkel elutasítatnak, mert jelen ügyben a kerületi gyűlés jogérvényesen intézkedett, tehát újabb tárgyalás alapjául el nem fogadtatik.

36. sz. A homoki egyház előljárósága jelenti, hogy az egyház tulajdonát képező 5 h. 790 □ öl területű erdőbirtokát az egyházkerület 320/890. sz. a. engedélye alapján Gyene Pál gacsályi lakosnak eladta 847 frtéért; vevő a vételárt készpénzben le is fizette, s ez összeg további gyümölcsözés végett a szatmári takarékpénztárba helyeztetett. az eladás feletti kötött szerződést jóváhagyás végett bemutatja.

A bemutatott s az 1891. évi febr. 16-án kelt adás-vevési szerződésbe foglalt jogügylet, — miután a vételár oly kedvező összeget ért el, melynéi magasabb a legjobb viszonyok között nem remélhető, — s miután az eladás ellen jogorvoslat avagy utóajánlat be nem adatott — mint

jogerőssé vált, az egyházmegye közgyűlése által is elfogadtatik, jóváhagyatik, s megerősítés végett az eredeti szerződés a főt. egyházkerületi gyűlésre felterjesztetni határoztatik.

37. sz. Deák László és társai szatmárhegyi lakosok kérelme az iránt, hogy az eddigi általok bérelt s jelenleg a lelkész által Kolb Vilmosnak haszonbérbe kiadott 40 hold lelkészi javadalmazást képező földbirtok bérlete felett kötött szerződés érvénytelennek nyilváníttassék, s a lelkész köteleztessék őket jogaikba visszahelyezni, esetleg az általok kihordott trágya értékének megtérítésére.

Mennyiben a lelkész mint belhivatalnok a fizetését, illetve jövedelmét képező javak értékesítése felett — azok állaga sérelme nélkül — szabadon rendelkezik, jelen kérelem érdemében is a panaszlott lelkész csakis saját jogait érvényesítette: ennél fogva folyamodók panasza érdemi elbírálás tárgyául el nem fogadtatik, s vélt kártérítési iránti igényökkel a törvény rendes útjára utasíttatnak.

38. sz. Váradi György és társai vámfalui lakosok kérelme, illetve felebbezése az egyházi előjáróság által kirovott s rajtok végrehajtás útján is bevenni elrendelt lelkészi javadalom termény összege tárgyában, mely szerint 33 lit. buza és 33 lit. tengeri helyett, 40 40 lit. követeltetik, mit fizetni nem hajlandók.

Miután a lelkészi javadalmazás az ahoz hozzá járulni köteles hivek osztályrésze az illetékes egyház előjárósága által jogerőssé vált bérlevél alapján lett megállapítva és kiróva: folyamodók felebbezésükkel elutasíttatnak, s az az előjáróság intézkedése s eljárása jóváhagyólag tudomásul vétetik.

39 sz. A köszeg-remetei egyház előjárósága a torony czélba vett felépítése tárgyában kelt költségvetést s tervrajzot felülvizsgálás és jóváhagyás végett beterjeszti

Miután az egyház előjárósága a tervezett építéshez szükséges egyházközgyűlési jóváhagyó határozatot be nem muatta, ezen hiány pótlására felhivatik, egyidejűleg szigoruan, felelősség terhe alatt utasíttatik, hogy a tervbe vett építkezéshez szükséges tervrajzot és költségvetést egy szakértő építész által mihamarabb készíttesse el, s elkészülte után az iratokat Soltész János és Böszörményi Sándor tanácsbírák, mint ezennel kinevezett küldöttség kezéhez, azonnal küldje meg azon czélból, hogy a tervezett munkálatokra nézve megtartandó helyszíni szemle és tárgyalás alapján, annak foganatossághatása eszközölhető legyen. Ugyane küldöttség az ügy sürgősségénél fogva fel-

hatalmaztatik arra is, hogy a megkötendő vállalati szerződést jóvá hagyhassa, s az építés megkezdését engedélyezhesse. Ezen küldöttségi tárgyalás eredményeig az előljárásság minden további lépések megtételétől eltiltatik, annyival inkább, mivel a bemutatott terv és költségvetés, mint nem szakértőtől származó, tárgyalás alapjául el sem fogadtatott.

40. sz. Esperes ur beterjeszti az 1890-ik év május 17-től 1891. ápril 1-ig hozzá érkezett s különböző segélypénzekről készített kimutatását, azok megnevezésével, a kiknek az utalványozva, s általa kiszolgáltatva lett, és pedig 1. mult évi államsegélyből: gyámintézetnek 577, Balajthy Károly, Pásztor István, Fekete Pál, Melegh Albert, Hajdu Albert lelkészeknek 40 40 frt; Szabó Berjalan, Török László, Andorkó Sándor, Molnár Zsigmond, Horváth Pál tanítóknak 40—40 frt. D.-Apáti, Udvari, Pettyén, Tisztaberek egyházaknak 37.50—37.50, összesen = 1127 frt adatott ki.

2. Közalapi segély: egrii egyháznak 100, Magosligetnek 100, Méhteleknek 100, Tisztabereknek 50 frt, Lelkészek közül Balajthy Károlynak 70 frt, Barkász Albert 100, Bartha Mór 50, Bodor Pál 50, Hajdu Albert 100, Kürthy Károly 50, Lengyel András 80, Pásztor Istvánnak 70 frt. Missziói czélokra: A. Ujváros 150 frt, Krassó 100, Erdőd 50, N.-Bánya 150 frt, összesen 1370 frt.

3. A ref. segély-egylet pénztárából okt. 29-én Erdőd 50, Pálfalva 50, Rozsály 50 frt=150.

4. Rendkívüli esetekre fenntartott államsegélyből Peleske 25, Udvari 25, Gál Péter 22, Szikszay János 22 frt. Összesen 94.

5. A lelkészi állomások töke segély járadéka címén 1890. július 4 ről K.-Szentmárton 105, Amacz 17.50, Rozsály 70, Lázári 35 frt. D.-Apáti 105=332 frt 50 kr.

6. Egyházak tökesegélyezés czimén 1891. január 24-ről Adorján 996 frt 25 kr. Pálfalva 996 frt 25 kr. K.-Szentmárton 597 frt 50 kr. Józsefházának 996, Homoknak 597, Batiz Udvarinak 1404 frt. Összesen 5587 frt.

Mindenféle segélypénz összege 8660 frt 50 kr.

Esperes ur ezen számadásos jelentése tudomásul vétetvén, jegyzőkönyvbe kinyomatása elrendeltetik.

41. sz. Tárgyalás alá vétetett a felső-szabolcsi papi értekezletnek 1790. évi nov. 9-én tartott gyűlése jegyzőkönyvének hozzánk pártolás végett áttett 5—6-ik számú határozata, mely szerint az abban kifejtett indok alapján egy minden hivatalos színezettől ment, a társadalmi élet minden ágát felölelő, teljesen versenyképes politikai irányu prot. szellemű napilap létrehozásának előmozdítására hívja fel egyházmegyénket, annyival inkább, mivel a jelenlegi poli-

tikai lapok egyházunk érdekeit nem csak nem képviselik, de a legtöbbször még a legmélyebbre hatóbb eseményekről is alig vesznek tudomást, pedig a ma napság nagymértékben fészkelődő s türelmetlen klérus ellen, erre égető szükség lenne.

Továbbá tekintve azt, hogy a népies vallásos irányu olvasmány, — melynek terjesztésében az ellentábor áldozatot nem kimélve, lázas tevékenységet fejt ki — a mi prot. népünk köréből teljesen hiányzik, holott épen ez által tehetnénk hiveink lelkének szilárdítására nagyon sokat, a minek létesítését az irodalmi társaság teremthetné meg: ebből kifolyólag kéressék fel az irodalmi társaság, hogy a népies kiadványokat minél előbb indítsa meg, s ez által a már régebben is kifejezett óhajnak tegyen eleget.

Egyházmegyei közgyűlésünk teljes tudatában lévén a mai politikai lapok tulkatholikus szellemének, s ebből kifolyólag a mi prot. egyházunk iránt kimutatott fel sem vevő maguktartásának; úgy szintén a klérus keresztyénietlen, a felebaráti szeretetet távolról sem mutató magaviseletének: elvben pártolja a felső szabolcsi papi értekezlet ezen indítványát, s erkölcsi támogatását is szíves készséggel felajánlja, azonban a nevezett lapnak egyházi uton való előállítását nem tartja kivihetőnek.

A mi pedig másik indítványát illeti, hogy az irodalmi társaságot a népies, vallásos irányu olvasmányok terjesztésére hívja fel: szíves készséggel pártolja s ennek minél előbbi megvalósítása tekintetéből a tagok gyűjtését ajánlja.

42. sz. Az egyházmegyei közigazgatási adórendszer újabbani átvizsgálására s lehető könnyítésére 212/890. sz. a kiküldött bizottság jelenti: Miután közelebbi egyházlátogatás alkalmával jelen bizottságnak 107/889. sz. a. határozatában elfogadott javaslata szerint lélekszám után $1\frac{1}{2}$ krban szedetett már az egyházmegyei adó, s az egyházak legnagyobb része minden kifogás nélkül ez alapon fizette, pusztán 4 nagyobb népességű egyház részéről merült fel az ellenpanasz: ennél fogva bizottság nem tartaná czélszerűnek az egész adózási rendszert megváltoztatni, hanem a mennyiben a 4 népesebb egyházon különösen pedig N.-Bányán és Szatmárhegyen nagy mérvben, illetve háromszorosan növekedett az egyházmegyei adó, ennél fogva javallatba teszi, hogy a maximum 15 frtban állapíttassék meg, ezen alól pedig a lélekszám szerinti $1\frac{1}{2}$ kr. hagyassék meg.

2. A mi pedig az esperesi káplán 60 frt fizetésének kivetését illeti, nem látja bizottság czélszerűnek az eddigi aránytalan fizetést már csak azért is, mivel az esperesi hivatal szolgálatát minden egyház, sőt a kisebbek talán még többször veszik igénybe: minélfogva

legigazságosabbnak látja s ajánlja, hogy az minden egyházra egyenlő mértékben vettessék ki, a mi 1 fit 40 krban állapittassék meg.

3. Bizottság javaslatba hozza, hogy mivel jövőre a tűzbiztosítási osztalék sokkal több lesz az eddiginél, az jövőre ne költessék el az egyházmegyei közigazgatási kiadásokra, hanem tőkésítettessék, s így egy a jövőben tekintélyessé leendő összeg teremtesse az egyházmegye részére.

A beterjesztett küldöttségi vélemény, annak előre becsátásával, hogy a multkor felvett kápláni bekebelezés eltöröltetik, — egész terjedelmében elfogadtatik s ennek alapján az egyházmegyei adó maximuma 15 frban állapittatik meg, azon alól pedig a lélekszám szerinti $1\frac{1}{2}$ kros hagyatik meg. Az egyházmegyei káplánnak fizetendő 60 frt a méltányosságnak leginkább megfelelő alapon minden egyházra egyenlő mennyiségben vettetik ki. A mi pedig a bizottságnak azon javaslatát illeti, hogy a tűzbiztosítási osztalék az egyházmegye részére tőkésítettessék, szintén elfogadtatik, s pénztárnok ezen határozat érvényesítésével ezennel megbizatik.

43 sz. Bartha Mór apai lelkész jelenti, hogy az apai hegyen reformáció emléknapiját követő első vasárnapon, Borhidon pedig második vasárnapon nov. 2. és 9 én urvacsora osztással összekötött missziói isteni tiszteletet tartott tek. Erdős Gáborné és Eötvös Róbertné urnők házáinál. Egyszersmind tudatja, hogy ezen isteni tiszteleteket a rendes három nagy ünnepi urvacsora osztáson kívül, az őszi urvacsora osztást reformáció napját követő 1-ső vasárnapon Apahegyen, második vasárnapon és pünköst előtti második vasárnapon Borhidon rendszeresítette

Bartha Mór lelkésztársunknak ezen missziói munkálkodása örvendetes tudomásul vétetik, s annak további gyakorlására felhivatik

44. sz. Olvastatott G. Kató József és Kató Gáspár apai lakosok kérvénye, mely szerint ellenök Nagy Gyula volt gondnok által, mint az egyház tulajdonát képezett kántorkoresmából nálok mint kezelőknél 1884 óta künn maradt 75 frt töke erejéig per indittatott, — azt kéri, hogy az egyházmegye utasítsa Nagy Gyula volt gondnokot az ellenök megindított per beszüntetésére, míg az egyházmegye ez ügyben vizsgálatot nem tart s ítéletet nem hoz, annyival inkább, mert nagyon is alapos védekezésök nyomán a pert megnyerik s csak az egyháznak lesz tetemes kára.

Miután a beadott kérvényből az tűnik ki, hogy az egyháztanács határozata folytán felállított kántorkoresma vezetését G. Kató József gondnok előbb, ha vonakodott is,

de egy másik gyűlésben Kató Gáspár segédkezése mellett, ki a számadást vezette a bevételnél, s annak a kimérőknek történt átadásánál közreműködött, — a felelősséget együtt magukra vállalták; továbbá, hogy az állítólag lelkész által felfogadott kimérők ellen sem egyházi előjáróság, sem ők mint kezelők kifogást nem tettek: nagyon természetes, hogy az általuk kimérés végett átadott bor áráért ők lettek felelősek. Miből kifolyólag a per csak ő ellenük intézhető, fenmaradván visszkereseti joguk a kimérők ellen. Ha pedig netalán a perből az egyházra nézve kár vagy veszteség háramlanék, minthogy Nagy Gyula gondnok, mint egyházlátogató küldöttség meggyőződött, a presbitérium határozatából pereltette be az illetőket, a perből az egyházra háramolható kár vagy veszteségért a peresítésre szavazott presbiterek tétetnek felelősökké.

45. sz. A pettyéni egyház beterjeszti magtári alapszabályát, kérvén annak megerősítését.

Beterjesztett szabályzat azon megjegyzéssel erősítettik meg, hogy a 6. §, mely a „lelkész köteletségévé teszi a könyvvezetést rendszeresen vinni s annak helyességéről felelni“, hagyassék ki, mivel az egyház közönségének ily értelemben nem áll jogában a lelkészszel rendelkezni, de meg felesleges is, hogy hárman vezessék a könyvet, miután ez az előző §-ban ez az ellenőrnek is köteletségévé van téve. Egy lelkész egyházával szemben minden § nélkül tudni fogja köteletségét. Továbbá a 8. §-ban fejeztessék ki világosan, hogy a majdan pénzre változtatandó töke takarékmagtár tartalék töke név alatt az egyház által fog é takarékpénztárilag kezeltetni, vagy pedig takarékpénztárba fog helyezettetni? mivel az alapszabályban e kitétel nem elég világos.

46. sz. Szabó Lajos volt patóházai tanító, jelenben nyugalomba vonult jósefházai lakos, az egyház szolgálatában eltöltött 46 évi hivataloskodására, szegénységére és aggkorára hivatkozik, s miután öregsége miatt a tanítói nyugdíj intézetbe sem lett felvéve, s így elég gondot ad neki a mindennapi megélhetés, a jósefházai egyház előjáróságától 14 frt egyházi adóval rovatott meg, s ennek kielégítésére ottani lelkész egyetlen tehenét foglaltatta le. A fentebbi okoknál kéri magát, mint az Ur veteményes kertjében annyi éveken át működött szolgát, ki tanítói czimét és jellegét lemondásakor is fenntartotta, az egyházi terhek alól egyszer mindenkorra felmenteni.

Tekintve folyamodónak az egyház szolgálatában töl-

tött számos éveit, tekintve továbbá, hogy sem az országos nyugdíjintézetből, sem sehonnan semmi segélyt nem kap, gyengesége miatt pedig hivataláról lemondani volt kénytelen: közgyűlésünk elvárta volna a jósefházai egyház előjáróságától, hogy ezt méltányolva, nevezett nyugalomba vonult tanítót minden egyházi teher alól kivette volna. Miután azonban ezt nem tette, egyházmegyei közgyűlésünk Szabó Lajos Jósefházán lakó tanítót minden egyházi teher alól egyszer s mindenkorra feloldja.

47. sz. Beterjesztetett az egyházmegyei tanügyi bizottság 1890. decz. 4-én Sárköz Ujlakon tartott gyűlésének jegyzőkönyve, melyből a következő figyelemre méltó pontok érdemelnek megemlítést.

a.) A körlátogatók jelentéséből kitünvén, hogy a tanítók fizetése oly csekély, miszerint a 300 frtot legtöbb helyen nem csak hogy meg nem üti, hanem jóval azon alól marad: tanügyi bizottság felkéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy az államkormánytól kérje a tanítók fizetésének felemelését.

b.) Az olyan lelkész-tanítók, kik kitünő iskolát mutatnak fel, kitüntetés és jutalmazás végett a Széchenyi-társulathoz felterjesztendők s az egyházmegyei államsegély osztásnál előnyben részesítendők.

c.) Nagy Elek és Miski Károly körlátogatók azon tapasztalatból indulva ki, hogy a konfirmált növendékek nem várják be az iskolai év végét, s így épen azok maradnak el a vizsgáról, a kikkel a tanító a legtöbb eredményt mutathatná fel. Ebből kifolyólag indítványozzák, hogy a konfirmáció az iskolai év végére tétessék át.

d.) Tanügyi bizottság újból a végett keresi meg közgyűlésünket, hogy a körlátogatók fuvardíjáról gondoskodják.

e.) A tanító egyesület elnökei azt kéri, hogy a tanítók osztályozása nyilvános gyűlésen név szerint ne olvastassék fel, hanem mint az előtt szokásban volt, általánosságban jeleztessék, hogy van ennyi kitünő, ennyi dicséretes sat. iskola az egyházmegye területén.

f.) Tanügyi bizottság megrovását fejezi ki Kánya István és Ányos Miklós tanítók eljárása felett, kik nem csak iskolát látogatni nem mentek, de körbeli lelkészeik felhívására válaszolni sem tartották érdemesnek.

g.) Végül Bartha Mór azon indítványa említendő fel, hogy a mostani iskolai körök kisebb körökre osztassanak fel, — egy körbe 4–5 iskola vétessék fel, hogy így mód és alkalom adassék arra, hogy körét évenként 3–4-szer is meglátogathassa, s az ily körlátogatók kanonika vizitáció alkalmával az esperest vagy helyettesét kísérik s mindenben tájékoztatást s felvilágosítást adjanak.

Ezzel kapcsolatban két kör látogatásáról beterjesztett jelentés vétetett tudomásul.

Egyházmegyei közgyűlésünk, midőn a tanügyi bizottság ezen beterjesztését tudomásul veszi, az abban foglaltakra nézve következőkben mondja ki határozatát: A mi a tanítók fizetésének csekély voltát illeti, közgyűlésünk mélyen érzi, s annak emelésére szives kézséggel tenne meg mindent a mi ha'almában állana. S daczára annak, hogy mint tudjuk, a miniszter a tanítói nyugdíj revíziója alkalmával megígérte, egyházmegyei közgyűlésünk jónak látja erre a kerület figyelmét felhívni, s annak felsőbb helyeni eszközöltetését kérni.

A mi a második pontot illeti, az egyházmegye által az addig is tekintetbe vétetett, s az ott megemlített lelkésznek ez ellen épen nem lehet panasza.

A Nagy Elek és Miski Károly indítványára vonatkozólag kijelenti közgyűlésünk, hogy azért az eddigi megszokott gyakorlatot, az áldozó csütörtökön való konfirmálást megváltoztatni nem látja szükségesnek, hanem határozatilag annyit mond ki, hogy senki az iskolai kötelezettség évét bezáró vizsga előtt nem konfirmálható.

A mi a körlátogatók fuvarbérét illeti, mint máskor úgy most is nem tud közgyűlés semmi alapot, az egyes egyházakat pedig terhelni nem akarja, azok jóakarására bízván annak ki, vagy nem szolgáltatását.

A mi pedig a tanítói egyesület elnökének kérelmét illeti, igaz ugyan, hogy e tárgyban egyházmegyei közgyűlésünk már 4/890. sz. a. határozott, — mindamellet is teljesíteni óhajtja, s jelen alkalommal is e szerint járt el.

A Bartha Mór indítványát, mivel így is igen sokkal kell érülnöközni a tanügyi bizottság elnökének, hátha még több lenne a körlátogatók száma, — közgyűlésünk nem fogadja el. A mi pedig az esperesnek vagy helyettesének kísérését, s ezek részére való felvilágosítást illeti: erre semmi szükség sincs, ha az illető körlátogatók idejében, tehát decz. 31-ig beküldik jelentéseiket. Ezt a személyes tapasztalattal összehasonlítva, elég alapos ítélet lesz majd hozható; — miért terheljük 2 ember helyett 4—5-tel a különben is szegény papi családokat?

Végül egyházmegyei közgyűlésünk a két megnevezett körlátogató tanítónak a körlelkészszel szemben tanúsított eljárását midőn helyteleníti, egyszersmind Kánya István lelkésze jelentése szerinti lemondását elfogadja s helyére a választást elrendeli.

48. sz. Gergely Károly tanügyi bizottsági alelnök az eltávozott Szeghy Ferencz helyett a nagy-bányai körbe egy iskola látogató tagot kér választatni. Ezzel kapcsolatban felemlítettett, hogy még a mikolai és apai körbe is szükséges egy-egy tanító látogató, minek folytán:

Imre Károly remetei tanító a nagy-bányai, Zágonyi György mikolai tanító a mikolai, s Bozsó István megyesi tanító az apai körbe iskola látogatókul megválasztattak.

49. sz. Olvastatott a szatmári egyházmegye közgyűlésének Kiss Áron esperes ur által tolmácsolt viszon üdvözlete, melyben hálával fogadva egyházmegyénk testvéries érzületét tanúsító megemlékezését, Isten áldását kéri közgyűlésünk munkálkodására.

Örvendetes tudomással vétetik.

50. sz. Gergely Károly lelkész konfirmációi emléklap mutatóvány példányát terjeszti be, hogy többi lelkész társainak figyelmét arra felhívja, jelezvén, hogy Nagy-Bányán nyomják és egy példány ára 3 krajczár.

Egyházmegyei közgyűlésünk a konfirmációi emléklapok beszerzését az egyes egyházaknak figyelmébe ajánlja.

51. sz. Gergely Károly közpénztárnok beterjeszti 1890-ik évről számadását.

Számadása az erre megválasztott rendes bizottságnak megvizsgálás végett kiadatik.

52. sz. Sátor Dávid könyvtárnok beterjeszti 1890-ik évről számadását.

Megvizsgálás végett a fentebb hivatolt bizottságnak adatik ki

53. sz. Az államsegély osztást véleményező bizottság beterjeszti jegyzőkönyvét, kimutatván abban, hogy: I. egyházak közül folyamodott D-Apáti, Batiz, Jósefháza, Sz. Kóród, Ar.-Megyes, Magosliget, N.-Hodos, K.-Peleske, Méhtelek, Rozsály, K.-Remete, N.-Kolcs. 13. Anyagi helyzetöket tekintve, mindnyájan segélyre ajánlandók volnának, azonban csak 4 nyerhetvén azt meg, megfontolva a beterjesztett indokokat, következőkben hozza javaslatba a bizottság: Aranyos-Megyes, Nagy-Hodos, Batiz, Kőszeg-Remete.

II. Lelkészek közül folyamodott: Barkász Bálint, Nagy Elek, (S. Ujlak), Lugosy Dániel, Gál Péter, Szentgyörgyi Zsigmond, Sarkadi Mihály, Barkász Albert, Pásztor István, Kürthy Károly. 9 Ezek közül anyagi és családi viszonyaik mérlegelése után segélyre ajánlatnak: Lugosy Dániel, Gál Péter, Barkász Albert, Szentgyörgyi Zsigmond és Pásztor István.

III. Tanítók közül kérvényeztek: Molnár Zsigmond, Rózsa Ferencz, Laky Károly, Baló András, Peleskey Dániel, Szakál Károly,

Tóth József, 7. Indokaik méltánylásával segélyre ajánltatnak: Rózsa Ferencz, Peleskey Dániel, Tóth József egész osztalékra, — Baló András és Laky Károly együtt 40 frtra olyformán, hogy ez összeg részökről egyenesen a hátralékban levő tanítói nyugdíj illeték törlesztésére fordíttassék, mivel magok is erre kérik a segélyt, és kéressenek fel az illető lelkész urak, hogy ez összeget ők vevén kézhez, intézkedjenek annak a kir. adóhivatalhoz való eljuttatásáról, a honnan nyerendő nyugtáikat esperes urnak mutassák be. Egy részlet az egyházmegye 50/890. sz. végzésére hivatkozással tartalékba helyeztetni javasoltatván. Szakál Károly elemi csapás szenvedésének indokával a rendkívüli államsegélyért folyamodásra utasítatik.

A bizottság véleményét és javaslatát a segélyezésre nézve elfogadja közgyűlésünk, s így az egyházak közül:

a) Ar.-Megyes, Nagy-Hodos, Batiz és Kőszeg-Remete.

b) lelkészek közül: Lugosy Dániel, Gál Péter, Szentgyörgyi Zsigmond, Barkász Albert és Pásztor István.

c) tanítók közül: Rózsa Ferencz, Peleskey Dániel, Tóth József egész osztalékkal, Baló András és Laky Károly ez alkalommal jövőre leendő következtetés nélkül 20—20 frttal a bizottság által előirt feltétel mellett segélyeztetnek. A tartalékban hagyott egy osztalék is ez alkalommal Szakál Károlynak kiadatik.

54. A mikolai lelkészi díjlevelek az egyházmegye 22/890. sz. határozata szerint kiigazítva megerősítés végett beterjesztetnek.

Mivel a jelenleg beterjesztett s ujabban lemásolt díjlevelek az 1878-ban kiállított és 117/878. egyházkerületi végzéssel megerősített díjlevél tartalmával szóról-szóra meg egyeznek, és attól semmiben el nem térnek: egyházmegyei közgyűlésünk semmi szükségét nem látja az újabb megerősítésnek, ennél fogva visszaadni határozatnak.

55. Bartók Károly patóházai lelkész az egyház évi költségvetését az esperesi hivatalhoz beküldvén, esperes ur azon téves felvételnek, — miszerint az évi közalapi adó a kiadásba betéttetett, a bevételből pedig kihagyatott, — kiigazítására utasította az előljáróságot és az előirányzatot vissza küldte, — de nevezett lelkész megtagadta a kiigazítást, állítván, hogy a 100 frt 84 kr hiányzó összegnek adó kivetésseli fedezésében már a közalapi adó bevétele is számításba jő.

Egyházmegyei közgyűlésünk helyteleníti Bartók Károly lelkésznek az esperesi utasítással szemben tanusított engedetlen magatartását, és mivel a közalapi adó minden más egyházi adónemtől elkülönítendő, s akár kivetés, akár más uton való megszerzése önálló tétel alatt vezetendő az elő-

irányzatba: esperes ur utasítása helyesnek találtatván, megrendeli egyházmegyei közgyűlésünk a patóházai egyház előljáróságának, hogy ezután mind a bevételt, mind a kiadást vezesse be mindenkor a domesztika költségvetésébe is.

56. sz. Az adorjáni egyház előljárósága jelenti, hogy Sepsy Károly birtokos ur és neje Korbuly Julia urnő az egyháznak iskola helyiségül a helység közepén mintegy 1100 □ öl területű beltelket ajánlódóztak, s minthogy a közalapból 1000 frt tökesegélyt nyertek épen iskola építési célra, elhatározta az egyházi közgyűlés az építkezést, egyszersmind az épület alaptervrajzát jóváhagyás végett beterjeszti. A régi iskola szűk helyisége megmarad az egyház birtokában és faiskolának fog berendeztetni.

Örömmel értesül egyházmegyei közgyűlésünk az adorjáni egyház törekvéséről és iskola építési határozatáról, midőn hálás köszönettel örökíti meg a nemesszivű adományozók áldozatkészségét és jótékonyságát: megbizsa főjegyzőt, hogy külön levélben is adjon kifejezést elismerésének. A beadott tervrajzot azonban kielégítőnek nem találván, felhivja Böszörményi Sándor és Soltész János tanácsbíró urakat, hogy az egyházi előljárósággal egyetértőleg készítsenek alkalmas tervet és költségelőirányzatot.

57. sz. A sárközi egyház még 1862-ben eladta Kurpé Mihálynak 200 frtéért a 2-ik tjkv. 17. h. r. sz. alatt levő belső telkét, a vételárt ugyanakkor bevette, és a vevő a teleknek azóta háborítatlan birtokában van, de a telekkönyvi átírást elmulasztotta, és most az átíratás engedélyezéseért folyamodik. Esperes ur Szabó József lelkész és Sepsy Sándor urakat az ügy megvizsgálására kiküldvén, a küldöttség jelenti, hogy az egyház által beterjesztett adatokat tényleg igazaknak találta, s a mennyiben a majdnem haszon nélküli helyiség teljes értéke a gondnoki számadásban azon időben bevételeztetett és az összeg templom javításra használtatott: az adás-vevést utólagosan jóváhagyandónak véleményezi.

Az annak idejében úgy az egyház, mint vevő által tanusított felsőbb egyházhatósági engedély kérés elmulasztását egyházmegyei közgyűlésünk megrovás nélkül nem hagyhatja, azonban, mivel vevő már 29 év óta birtokában van a jelzett teleknek, s a küldöttség jelentése szerint a 200 frt vételár ma is megközelíti a helyiség becsértékét; és miután ez összeg templom javításra fordított: közgyűlésünk az adás-vevést utólagosan jóváhagyja, s megerősítés végett az egyházkerületre felterjeszti.

58. sz. Tárgyalás alá vétetett az egyházi közigazgatási új törvényjavaslat azon része, mely a szavazási jognak oly módosítását

tervezi, hogy a 2000 lelken alól levő egyházaknak meghagyja az 1 szavazati jogot, de azonfelül minden 2000 lélek után ismét 1—1 szavazati jogot állapítana meg, azon megszorítással, hogy a szavazati jog a legnagyobb egyházaknál sem emelkedhetik feljebb 12-nél. Erre vonatkozólag olvastatott a mikolai lelkészi kör észrevétele következőkben: „Egyházak és egyházmegyék nem emelték fel még szavukat, nem akarták felszaggatni a csaknem négy százados megyéket, — nem akartak szakítani a zsinat-presbyteri rendszerrel, csak a békés-bánáti tehát egy egyházmegye két egyháza Makó és Vásárhely, de kérelmeket a tiszántuli egyházkerület, mint a mely egész egyházszervezetünket változtatná és átalakítaná, melyet az egyetemes konvent sem tartott időszerűnek a felvételre, — mellőztetni határozta (lásd a tiszántuli egyhker. 1881. aug. közgyűlése 252. sz. alatti határozatát.) „Az egyházi terhekhez nagyobb mértékben járulnak a népesebb egyházak, mint a csekély népességűek, több jogot és befolyást is érdemelnek“ ez tehát az érv!

Igaz, Agenzia és egyházmegyei adó czimén, krajczáros adó alapján többet fizetnek a népesebb egyházak, és az ezekből alakult egyházmegyék, mint p. u. a békés-bánáti, alsó-szabolcsi és debreczeni, de több jogot és befolyást is gyakorolnak a közigazgatásban, mert míg a nagybányai egyházmegye csak két képviselőt küld a kerületre, addig az említettek 4—4-et. A mi pedig az egyes egyházak existenciájára tartozik, éppen megfordítva áll a dolog; a nagybányai egyházmegye 42 szavazatáért 21 ezer lélekkel 42 lelkészt, ugyanannyi templomot, 50 tanítót és iskolát, tisztességes lelkészi és tanítói lakásokat tart ki minden szükségességekkel egyben. Hol van itt az arány? Vajjon az élvezett és általunk nagyrabecsült jogért, szavazatért hol fizetünk többet, a népes békés-bánáti, alsó-szabolcsi, debreczeni, stb. egyházmegyék egyházaiban-é, vagy a nagybányai, m-ugocsai, nagy-károlyi, stb. csekély népességű egyházakban? Míg az alföldön egy 20—30 hold földdel bíró egyháztag egyházi adóba 2—5 frtig fizet, addig nálunk 30—40 frtig. Míg Püspök-Ladányban, Nádudvaron, Gyomán egy-egy lélekre 56—61, legfeljebb 70 kr esik, addig Nagy-Hodoson, Garbolczon, Ar-Megyesen, Batizon, stb. 3 frttól felfele 4 frtig jut. Eltekintve azonban e példákról, — mert a példák rendszerint gyűlöletesek, — feltéve, sőt még is engedve, — miről ugyan a számadatok imént nem úgy beszéltek, — hogy az egyházi terhekhez nagyobb mértékben járulnak a nagy népes egyházak, de csak egy presbyteriumok van, s így egy, vagy ha a lelkészek számát vesszük 2—4 vagy 5 szavazatnál több nem illetheti őket, és ha mindezek daczára a közkormányzatban fokozottabb befolyást igényelnek a népes gyülekezetek, nagyon jogosnak találjuk, de előbb minden 2000 lélek után — mert elég is ennyi lélek egy lelkipásztor

gondozására, hogy mint jó pásztor juhait ismerhesse s a reá bizottakból egy is el ne vesszen, — tessék egy-egy lelkészi állomást berendezni, s minden lelkész a maga körében, városrészében külön-külön presbyteriummal működven, szavazatjogát gyakorolhatja, s így a szavazatok száma Békésen, stb. tizenkettőig is emelkedhetik; ha pedig ez kivihetetlen, ha nincs elég erejük hozzá: akkor legyen úgy, mint eddig volt, — s épen manapság, midőn az erőre, az összetartásra, külellenségeinkkel szemben szükségünk van, ne hintegessük az egyenletlenségnek magvait, ne forgassuk fel végképen egyháزالkotmányunk szervezetét!

Menjünk tovább, hová vezetne ez eszme keresztülvitele akár egyházi, akár politikai életünkben? Minden községben, minden egyházban vannak nagyobbak és kicsinyebbek, gazdagabbak és teljesen szegények. Jó volna-é, czélszerű lenne-é p. u. az, ha X egyházban lelkészválasztás alkalmával, vagy bárminemű szavazásoknál azt mondaná A, hogy én tenálad barátom B, ki csak 2 frtot fizetsz egyházi adóba, én pedig 30-at, 15-ször nagyobb mértékben járulok a közterhek viseléséhez, tehát én ugyan nem vitatom, hogy neked is jogod van egy szavazathoz, csak te is jogosnak tartsd, hogy akkor nekem 15 szavazatom legyen. Ad notam a polgári társadalomban míg a 10 frt adófizetőnek lenne egy szavazata, akkor a 4000 frt adót fizető birtokos urnak 400 szavazathoz volna joga. Vajjon jó volna-é ez így? s épen nálunk ev. ref. keresztyéneknél, nálunk kik egyetemes papság vagyunk, kik szeretünk hitünk fejedelmére, a Krisztusra hivatkozni, s a krisztusi szeretet elvét hangoztatni, kik így intünk másokat a Krisztus példájával Róm. XV. 1. alapján: „Tartozunk pedig mi, kik erősek vagyunk ezzel, hogy az erőtléneknek erőtlenségeket hordozzuk és ne kedveskedjünk magunknak.“ Vajjon helyes é a bizottság által javaslatba hozott pótlás, s annak esetleges törvénybe iktatása és szentesítése? Vajjon a Krisztus példáját követjük-é akkor, midőn a nagyobb egyházak leakarják szorítani a cselekvés teréről a kisebbeket, a melyek nagy áldozatok árán képesek fentartani magukat; midőn az erősek elakarják nyomni a gyengéket? Vajjon nem az illenék-é mihozzánk, hogy az erőtléneknek erőtlenségeket hordozzuk, hogy a gyengébbeket gyámolítsuk, hogy magunk között a meddig csak karjaink érnek, igyekezzünk jót tenni, örömet és meglegegedést terjeszteni: nem az illenék-é, hogy „az igazságot kövessük szeretetben s mindenestől fogva növekedjünk abban, a ki fő, t. i. a Krisztusban.“ (Eféz. IV. 15.)

De van egy a mit a bizottság ide vonatkozó munkálatában helyesnek látunk, a mi előtt készséggel meghajlunk, és ez az, hogy „azoknak az egyházaknak, melyek nagy és folyton fokozódó áldozatokkal középiskolákat tartanak fenn, a közkormányzatra foko-

zottabb befolyás engedtessek", azon határozott megjegyzéssel azonban, hogy itt sem az iskolát tartó, illetve bíró egyházak nyerjenek a szavazatban, — mert hiszen hozzá járulunk a középiskolák fenn-tartásához mi is legcsekélyebb népességű egyházak, részint az által, hogy őszi kéregetésre és gyűjtésre engedélyt adunk s gyűjteni buzgólkodunk, részint az által, hogy kerületi főiskolánk részére már 21 év óta az államsegélyből 8000 frt levonatik, mert ez összeg a szegény, a nyomorral küzdő kis egyházaktól, s ezeknek valóban segélyre szorult lelkészeitől és tanítóitól vétetik el, — hanem igenis az az intellektuális erő, mely egy középiskolánál részint a tanároknak, részint a kormányzó férfiakban összpontosulva van, méltán követelheti a jogot magának arra nézve, hogy egy teljes középiskola egy szavazattal birjon, a felsőbb egyházi hatóságok tagjaira és tisztviselőire adandó szavazások alkalmával.

A mikolai lelkészi kör észrevételeit és érveit egyházmegyei közgyűlésünk egyhangulag osztja és magáévá teszi, egyszersmind a szavazási jog tervezett módosítása ellen tiltakozó szavát felemelvén, nézetének és óhajtatásának ezen jegyzőkönyvi számmal mind az egyházkerületen, *mind a* *közönségen* kifejezni határozza.

59. sz. Bartha Mór lelkész az egyházmegye 1874-ik évi beruházási szabályainak revízióját, illetve a szatmári egyházmegyei hasonló statutumok figyelembe vételével teljessé tételét indítványozza.

Az ügy Bösörményi Zsigmond tanácsbíró elnöklete alatt Bartha Mór és Szabó József urakból álló küldöttségnek adatik ki véleményezésre.

60. sz. Asztalnok Sándor amaczi egyháztag esperes urhoz intézett kérvényében előadja, hogy 1890-ik évi karácson ünnepén Katona József az Asztalnokok templomi székébe akarván ülni, az oda nem engedte, a miből zajos botrány keletkezett és az egyháztanács kérvényezőt 5, Katona Józsefet pedig 10 frtra büntette; kéri egyszersmind magát a birság alól feloldani.

Egyházmegyei közgyűlésünk a presbitérium ítéletét feloldva, utasítja az egyház gondnokát, hogy 60/890. sz. végzés értelmében a templomi botrány okozóit haladéktalanul jelentse be megbüntetés végett a járásbiróságnál.

61. sz. A közalapi bizottság beterjeszti jegyzőkönyvét, melyben kezelő kimutatja, hogy 1890-ről bevétel 1010 frt 74 kr., kiadás 1001 frt 64 kr., maradvány 9 frt 10 kr. Az 1891. évi bevallási iverk elbiráltattak s a mutatkozó hiányok feltüntetésével és kellő utasításokkal az egyes egyházakhoz visszaküldettek. Rendben 25 egyház bevallási iverk találtatott, 22 tőé pedig szabálytalan volt.

Midőn a közalapi bizottság jegyzőkönyveink tartalmát

tudomásul veszi közgyűlésünk komolyan felhívja az egyházak előljáróit, különösen pedig a lelkész urakat, hogy a bevallási iveket és mellékleteit kellő szabatosággal kiállítva terjesszék be, hogy a különben is terhes bizottsági munkát rendetlenséggel ne nehezítsék.

62. sz. Maák Lajos tanító-gyámintézeti pénztárnok felkéri esperes urat, hogy miután egyházmegyénkből távozni akaró Horváth Pál kis-peleskei tanító a gyámpénztárnak 43 frt 69 krral tartozik, méltóztassék valamely törvényszerű módot alkalmazni ez adós ellen, hogy a szegény özvegyek és árvák részére ez összegből hacsak némi rész is megtérüljön.

Miután esperes ur jelentése szerint Horváth Pál továbbra is megmarad peleskei állomásán, szorosan kötelességévé tétetik, hogy a tanítói gyámintézet követelését, habár részletekben is, két év alatt törleszteni el ne mulasztja.

63. sz. Vámfaluból ápril 1-ről 32 névaláírással kérvény adatik be arra nézve, hogy Nagy-Károly lelkész akár csere útján, akár állásától elmozdítatva, tőlük távolíttassék el; mert annyira gyűlölik és utálják tetteit, hogy ellenesetben magyar becsületökre állítják, miszerint más vallásra fognak térni. Állítják azt is, hogy már 15—20 legtekintélyesebb család a lelkésznek hivatalosan, tanuk előtt, a törvény kívánalma szerint a más vallásra áttérést bejelentették.

Megütközéssel veszi közgyűlésünk a már évek óta háborgó vámfalui egyház nagyszámu tagjainak kérelmét, minthogy azonban újabb megnevezett tények nincsenek a panaszban, a további vizsgálatot szükségesnek nem találja, hanem úgy az egyházi, mint nemzetiségi érdekek szempontjából felkéri és meghizza Gergely Károly és Torday Imre urakat, hogy Vámfaluban megjelenvén, a hiveket a békére, egyetértésre és lelkészökre nézve a konventi bíróság ítéletében megnyugvásra intessék, hogy végre, valahára a hosszas időn keresztül felzavart egyházi élet rendes medrébe térve, Isten országának építésében mutassák meg a hivek egyház iránti buzgóságukat és ragaszkodásukat.

64. sz. Egyházmegyei lelkészi könyvtárnok a 100/890. sz. határozat alapján beterjeszti azon könyvek jegyzékét, melyek hiányosság vagy elrongyolódás miatt eladásra valóknak véleményez.

Sátor Dávid könyvtárnok megbizatik, hogy mind a jelenben kimutatott könyveket, mind a körutról netalán hasonló állapotban visszakerülteket a legezélszerűbb uton árusítsa el, megjegyezvén, hogy az elárusított könyvek

czimjegyzékét mindenkor terjessze be az egyházmegye levéltárba.

65. sz. Az amaczi egyház előljárósága beterjeszti a 111/890. egyházmegyei és 319/890. egyházkerületi határozatokban engedélyezett s az amaczi 26. tjkvben 29. és 120 hr. számok alatt levő Mády-féle telek eladási szerződését és jegyzőkönyvi kivonatban igazolja, hogy az árverés nem sikerülvén, az elsőt 467, a másikat 500 frtért egyháztagoknak szabadkézből eladta; jelen alkalommal a becsatolt adás-vevési szerződések jóváhagyását kérelmezi.

Egyházmegyei gyűlésünk midőn készséggel jóvá hagyja az amaczi egyház Mády-féle telkeinek eladását, az adás-vevési szerződéseket megerősítés végett a főt. egyházkerületre terjeszti fel.

66. sz. A görbedi leányegyház részéről Ferenczy Imre segédlelkész és Csáky Pál gondnok beterjesztik azon közgyűlési határozatot, melyben a kisdudai leányegyház hívei áthatva a prot. irodalmi társaság magasztos hivatásának tudatától, különösen pedig az az által czélba vett népies vallásos iratok kiadásának üdvös eredményt ígérő intézkedéséről, — annak anyagi erejét támogatni óhajtván — egyhangulag a társulat alapító tagjainak sorába lép, s közgyűlésünk felhívására nevezett segédlelkész a leányegyház vagyoni helyzetét oly kedvezőnek tünteti fel, hogy ez áldozatot minden kétely nélkül meghozhatja.

Mint a protestáns egyházas érzület és áldozatkészség nemes példáját, elismeréssel veszi tudomásul közgyűlésünk a görbedi egyház határozatát és felhívja gyülekezeteinket, hogy hasonló üdvös áldozattételre buzduljanak e példán.

67. sz. A dobrács-apátii egyház hívei egyházuknak rendes lelkész-tanítói állomássá visszahelyezését kérelmezik azon indoklással, hogy különben a konvent által adott évi 105 frt lelkészfizetési pótléktól elesnek, mely összeggel 420 frtra megy a fizetés; hivatkoznak Adorján példájára, hol a lelkészi állomás közelebb 376 frt fizetéssel töltetett be és arra, hogy a prot. egyh. isk. lapban közelebb is 200 frtos lelkész-tanítóságra volt pályázat hirdetve.

Miután a közelebb tartott konvent kimondta, hogy a kisebb egyházak feletti intézkedés általa a zsinati tárgyak közé soroztatott: utasítatik az egyház, hogy türelemmel várja be a zsinat ide vonatkozó intézkedését.

68. sz. A józsefházai egyház előljárósága azt kérelmezi, hogy a konvent 86/890. számú végzésében a részökre iskola építésre engedélyezett 1000 frt tőke segélyt, a mennyiben iskola épületük még évekig elég alkalmas, de meg rövid időn községi iskola fog a három

szegény ottani felekezet miatt állíttatni, a templom pedig rozszant és tarthatatlan, támogassa egyházmegyénk a konvent előtt azon kérelmét, hogy ezen töke segélyt a már anyagszerzéssel előkészített templom építéshez használhassák fel.

Egyházmegyei közgyűlésünk ismervén a józsefházai egyház viszonyait és templomuk tarthatatlan állapotát, jóváhagyja azon kérelmet, hogy a közalapi tökesegély templom építésre fordíttassék, annyival inkább, mert a közelebb e tárgyban a helyszínén megjelent egyházmegyei küldöttség is ezen véleményt terjesztette be: ennél fogva az egyház kérelmét a főtiszteletű és méltóságos konventhez pártolólág terjeszti fel.

69. sz. Esperes ur jelenti, hogy az 1000 frt közalapi tökesegélyt a józsefházai egyháznak kiadta, s miután az egyház az építkezés ügyében kérelmezve, ez által időhaladékot nyer a felhasználásban, lelkésztől számon kéretik, hogy a pénzt hova helyezték el. Barkász Bálint lelkész felvilágosításul azt mondja, hogy az egész összeg két egyháztagnak adatott ki az építkezésig használatra.

Megütközéssel értesül közgyűlésünk az 1000 frt tökesegély összegnek ily könnyelmű kezeléséről, és úgy a lelkész gondnokot, mint az egész előjáróságot vagyoni és erkölcsi felelősség terhe alatt utasítja a fentebbi összegnek 8 nap alatti visszavételére és takarékpénztárba elhelyezésére. Minthogy pedig az előjáróság többszöri utasítás daczára az egyház többi tökepénzeinek rendezését is elhanyagolta, ezennel megbizsa közgyűlésünk Böszörményi Zsigmond tanácsbíró és Helmeczy József egyházmegyei ügyész urakat, hogy haladéktalanul vegyék szigoruan számba az egyházi pénztár minden követeléseit, egyszersmind azok behajtására, illetve biztosítására a kellő intézkedéseket teljhatalmulag tegyék meg.

70. sz. Ugyancsak a józsefházai egyház előjárósága kéri, hogy a kántorkorcsmai regáleváltságból az egyháznak jutott 415 frt 62 krnak a templom építési költség fedezéséhez csatolását engedélyezze az egyházmegyei közgyűlés.

A regáleváltság egy ősi adomány és alapítvány jellegű vagyon lévén, melynek eddig csak jövedelme illette az egyházat, annak építkezésbe olvasztását nem engedi meg közgyűlésünk, sőt felelősség terhe alatt utasítja az előjáróságot, hogy ha alkalmas földbirtok vásárlást eszközölhet, csak akkor kérelmezze az eladás megengedését, addig pedig kamatját használja fel egyházi czélokra.

71. sz. Józsefházáról 5 egyháztag a belhivatalnoki díjlevélnek

igazságosabb alapra leendő fektetéséért folyamodik közgyűlésünkhöz

A kérelem a presbiteriumnak oly utasítással adatik ki, hogy a mennyiben ha az ottani viszonyok felgondolásával helyesebb és igazságosabb alapon kivetendő egyházi adó szükséges, készítsen tervezetet s terjessze azt a helyi közgyűlés elé elbírálás és jóváhagyás végett, az eredményről pedig tegyen jelentést az esperesi hivatalnak.

72. sz. A mikolai egyháztanács beterveszti 1891. március 14 én tartott gyűlése jegyzőkönyvének II. számát, melyben jelenti, hogy a Bartha Mór volt mikolai lelkész fizetési hátralékának kimutatását átvizsgálta, a még ott lakó adósokon a bevehető tartozást községi bíróság által behajtatja, a másfele költözötteket pedig az alispáni hivatalhoz behajtás végett felterjeszteni elhatározta, azonban az ügy tüzetesebb megvizsgálására egyházmegyei gyűlésünktől ismét küldöttséget kér.

A mennyiben egyházmegyei közgyűlésünk ez ügyben már küldöttsége által vizsgálatot tartott és 39/890. számú határozatát meg is hozta, más intézkedés szükségét annyival inkább nem látja, mert ez ügy a 95/890. egyházker. végzés értelmében fel fog terjesztetni s jelen kérvény mellékleteivel a 29. sz. alatti ügyiratokhoz csatoltatni határoztatott.

73. sz. Az adorjáni egyház elöljárósága Szatmármegye közigazgatási erdészeti hivatóságának 1378/891. sz. a. kelt utasítása folytán egyházi hatóság engedélyezését, illetve beleegyezését kéri arra, hogy iskola építés céljára saját erdejéből 100 szál fát vágathasson.

A mennyiben az egyház iskola építési szándéka bejelentetett és engedélyeztetett nemcsak, hanem erre a közalaptól 1000 frt tökesegélyt is nyert az adorjáni egyház: egyházmegyei közgyűlésünk az iskola építéshez szükséges 100 szál fának az egyház erdejéből leendő kivágatásához készséggel adja beleegyezését és jóváhagyását.

74. sz. Az apahegyi leányegyház elöljárósága esperes urhoz a végett folyamodván, hogy engedjék meg tökepénzéből a Szaizer-féle hagyatékban levő apahegyi birtoknak megvétele, esperes ur megbizta Sátor Dávid és Mándy Zoltán urakat, hogy az elárverezendő birtokot vizsgálják meg, kik is bejelentik, hogy az apahegyi 77. sz. tjkvben 92 hrsz. a. 8 kat. hold és 695 □-öl területű elpusztult szőlőbirtokból, 5 hold szántóföld, 3 hold pedig gyümölcsös 43 drb épületre való fával; a lakház gyenge és szűk, istálló és sajtó szinte régiiek; az egyház céljára gyökeres javítás nélkül nem használhatók. Küldöttség véleménye szerint legfeljebb 700 frt értékű.

A küldöttség véleménye alapján megengedi egyházmegyei közgyűlésünk az apahegyi leányegyháznak a Szaizer-féle hegyi birtok árverés útján leendő megvásárlását, a vételárra nézve pedig megbizza és felhatalmazza ismételten a küldöttség tagjait, hogy az árverésen megjelenve, teljesen belátásuk szerint intézkedjenek, s eljárásuk eredményéről tegyenek jelentést.

75. sz. A vasárnapügyi bizottság beterjeszti 1890. decz. 4-én tartott gyűlése jegyzőkönyvét, melyben azon határozott meggyőződésnek ad kifejezést, hogy a vasárnap megünneplése tárgyában minden intézkedés sikertelen, míg az államkormány törvényhozásilag nem intézkedik; minthogy pedig ezen intézkedés a közeljövőben biztosan remélhető, az e tárgyban hozandó törvény életbe léptéig ez ügyet függőben hagyandónak véleményezi.

A beterjesztett jegyzőkönyvi határozat hozatala óta a vasárnapi munkaszünet ügyében már a törvényhozás intézkedvén, bár az ünnep általános megtartására az új törvény ki nem terjeszkedik, közgyűlésünk kénytelen megelégedni az országgyűlés határozatával.

76. sz. Gergely Károly nagy-bányai lelkész az ottani róm. kath. plebános Rác Pál által elkövetett több rendbeli vallás-sérelmi ügyről tesz jelentést.

A bejelentett vallás-sérelmi ügyek felsőbb egyházi hatóságunkhoz felterjesztetni határoztatnak; a mennyiben pedig országos törvény szerint polgári hatóság elbirálása alá tartoznak, utasittatik panaszló lelkész a sérelmek orvoslásának keresésére.

77. sz. A mikolai lelkészi könyvtár átvételével, illetve átszámolásával megbizott küldöttség beterjeszti azon jelentését, hogy a könyvtár tartalmát átvizsgálta s leltár mellett Király Gyula lelkésznek átadta; megjegyzi egyszersmind, hogy 17 darab majdnem értéktelen künn maradt könyv helyett volt könyvtárnok Bartha Mór kárpótlásul 6 darab értékes könyvet ajánlott fel, a mit elfogadandónak véleményez.

A küldöttség eljárása és munkálkodása elismeréssel vétetik tudomásul, s midőn a hiányzó 17 drb kimutatott könyvért a Bartha Mór által felajánlott 6 drbot elfogadja közgyűlésünk a beterjesztett leltárt levéltárba tétetni rendeli.

A jegyzőkönyv hitelesítésével — a 30. és 39. számok kivételével, melyek már a közgyűlésen hitelesítették —

Balogh István és Böszörményi Sándor tanácsbíró urak bizattak meg.

Végül esperes ur örömét fejezi ki a felett, hogy nagy számu

ügyeink ily gyorsan letárgyaltattak, megköszönve a szatmárhegyi és társegyházak szives ellátását, áldást kérve Istentől a gyűlés tagjaira: a tanácskozást bevégezettnek jelenti s egyházmegyei közgyűlésünket bezárja.

Jelen jegyzőkönyv általunk mai napon hitelesített.

Pettyénben, ápril 22-én 1891.

Balogh István, m. k.
tanácsbíró.

Böszörményi Sándor m. k.
tanácsbíró.

Győri László m. k. lelkész.

Az 1., 2., 3., 7—12., 25., 27—29., 31., 49., 53—77 számokat jegyzette Soltész János főjegyző.

A 4., 5., 6., 13—24, 26., 30—38., 40, 50—52. számokat jegyzette Tóth Dániel e. aljegyző.

A 32—39. számokat jegyzette Torday Imre v. aljegyző.

TÁRGYMUTATÓ.

1. sz. Egyházmegyei gondnok ur betegsége miatt nem jelenhet meg.
2. sz. A világi elnökséget Császy Bálint tanácsbíró helyettesíti.
3. sz. Az esperesi évi jelentés megnyugvással tudomásul vétetik.
4. sz. A vámfalusi lelkész ügyében hivatalos tudomás még nem szerzettetett.
5. sz. A képviselők megbízó levelei beszédetnek.
6. sz. Az egyházlátogatási rendeletekről jelentés küldessék.
7. sz. Szatmárhegyen kérje az egyház a várostól egy fitanitóság felállítását.
8. sz. Az uszakai egyház iskolatelke és pénzügyeit egyhm. ügyvéd által rendeztesse.
9. sz. Az egyházi tőkepénzek kötvényei 30 nap alatt rendeztessenek.
10. sz. Tisztaberken a gondnoki számadás maradékpénzeit Kondor Sándor jegyző hajtsa be.
11. sz. Angyalosi Józsefen a birság polgári bíróság útján vétessék be. A vad-házasságban élők külön egyházi adót tartoznak fizetni.
12. sz. Egyházmegyei gondnok urnak táviratban részvét, — a szatmári egyházmegye gyűlésének levélben üdvözlét küldése indítványoztatik.
13. sz. Jelentés Bartha Pál d.-apáti lelkész haláláról.
14. sz. Aranyos-medgyesi lelkészszé Szabó József választatván, megerősítettik.
15. sz. Adorjánba Sepsy Géza megválasztása helyben hagyatik.
16. sz. A pálfalvai egyház tanítónak Kádár Ferenczet választotta.
17. sz. A batizi új tanító Szondi István feltételes mint ideiglenes tanító alkalmaztatik.
18. sz. Patóházán Kincs József tanító ideiglenesen erősítettik meg.
19. sz. Szász Miklós tanító Sárközön megerősítettik.
20. sz. Vámfaluban Dobos Géza tanító választása helyben hagyatik.
21. sz. Kolumbán Bertalan Szamos-Kóródra menetele helyeseltetik.
22. sz. Az egyházi tanácsbíróságra újabb szavazás rendeltetik.
23. sz. A szavazatok érvényességéhez lelkész aláírása mulhatatlan kell.
24. sz. Újváros igazolja a szavazat küldést.
25. sz. Az erdődi egyház által venni szándékolt házas telek megvizsgálására küldöttség megy.
26. sz. Szabó Mihályné panaszát a közgyűlés érdemileg nem tárgyalja.
27. sz. Császy Bálint tanácsbíró eltávozván, helyette Lajos György elnököl.
28. sz. Bartha Mór Szabó Lőrinczné elleni adókövetelését gyámpénztárnok egyenlitse ki.
29. sz. Bartha Mór mikolai fizetési hátralékának ügyiratai az egyházkerületre küldetnek.
30. sz. Az erdődi telekvásárlás küldöttség véleménye alapján engedélyeztetik.
31. sz. Gergely Károly missiói jelentése örvendetes tudomásul vétetik.
32. sz. Nagy Elek sárközujlaki lelkész-tanító a tanítástól felmentetik.
33. sz. Az apahegyi leányegyház lelkészi gondozásának évi díjja megállapittatik.
34. sz. Zay György egyházi adó elleni felebbezése elutasittatik.
35. sz. Az apai lelkész borkifizetési váltságában újabb tárgyalás nem tartható.
36. sz. A homoki egyház erdő eladása jóváhagyatik.
37. sz. Deák László és társai szatmárhegyi lakosok keresetökkel elutasittatnak.
38. sz. Váradi György és társai egyházi adó elleni felebbezése elutasittatik.

39. sz. A kőszeg-remetei torony építés ügyében küldöttség megy a helyszinére.
 40. sz. Az esperes urhoz egy év alatt bejött segélypénzek kiosztásáról számadás.
 41. sz. A felső-szabolcsi egyházmegye indítványai elvben pártoltatnak.
 42. sz. Az egyházmegyei adó némi módosítást szenved.
 43. sz. Bartha Mór missziói munkálkodása elismeréssel vétetik tudomásul.
 44. sz. G. Kató József és Kató Gáspár apai lakosok kérelme nem teljesítettik.
 45. sz. A pettyéni egyház magtári alapszabályai némi módosítással megerősítetnek.
 46. sz. Szabó Lajos nyug. tanító Józsefházán minden minden egyházi teher viselésétől felmentetik.
 47. sz. A tanügyi bizottság javaslatai nagy részben elfogadtatnak.
 48. sz. A tanügyi bizottságba 3 tanítói tag választatik.
 49. sz. A szatmári egyházmegye közgyűlésének viszonyúdvözlete örömmel vétetik.
 50. sz. A konfirmációi bemutatott emléklap az egyházaknak ajánltatik.
 51. sz. Az ehm. közpénztárnok 1890-iki számadása vizsgálatra kiadatik.
 52. sz. A könyvtárnok 1890-ik évi számadása vizsgálatra szintén kiadatik.
 53. sz. Az államsegély elosztatik.
 54. sz. A mikolái lelkészi díjlevelek újabb megerősítésére semmi szükség nincs.
 55. sz. A patóházai egyház költségkivetése esperesi utasítás szerint igazittatik ki.
 56. sz. Az adorjáni egyház iskolatelket ajándékba kap, iskola építése engedélyeztetik.
 57. sz. A sárközi egyház 1862-ik évi telekadása jóváhagyatik.
 58. sz. Az újközigazgatási törvényjavaslat szavazatjogi része ellen tiltakozás.
 59. sz. Az egyházm. beruházási szabályok küldöttségnek adatnak ki véleményezésre.
 60. sz. Asztalnok Sándor birság alól feloldatik, de jbiróságnak bejelentendő.
 61. sz. A közalapi bizottság jegyzőkönyve tudomásul vétetik.
 62. sz. Horváth Pál tanító gyámintézeti tartozását két év alatt törlessze.
 63. sz. A vámfalusi békétlenség lecsendesítésére küldöttség megy.
 64. sz. Az elomlott könyvek könyvtárnok által eladhatók.
 65. sz. Az amaczi egyház két telek eladása helybenhagyatik.
 66. sz. A görbedi leányegyház prot. irod. társaság alapítói sorába lépett, követendő példaként ajánltatik.
 67. sz. A d.-apátii egyház anyásításával a zsinati intézkedést várja be.
 68. sz. A jósefházai egyház templomépítési szándékát egyházmegyei gyűlésünk pártolja.
 69. sz. A jósefházai egyház tőkepénzeit küldöttség rendezze és biztosítsa.
 70. sz. A jósefházai egyház regáleváltságát templomépítési költségbe fel nem használhatja.
 71. sz. A jósefházai belhivatalnok fizetés igazságosabb kivetését presbyterium és közgyűlés eszközölje.
 72. sz. A mikolai egyház Bartha hátralék ügyében beadott újabb iratai csatoltatnak a 29. sz. a. ügyiratokhoz.
 73. sz. Az adorjáni egyháznak iskolához 100 szál fának vágatása engedélyeztetik.
 74. sz. Az apahegyi leányegyház birtokvásárlási terve helybenhagyatik.
 75. sz. A vasárnapügyi bizottság jelentése tudomásul vétetik.
 76. sz. A n.-bányai vallás-sérelmi ügyek felsőbb hatósághoz terjesztetnek.
 77. sz. A mikolai könyvtár leltára levéltárba teendő.
-

